

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

Lokalni izbori 2012.

Grad Trebinje Izvještaj o ispunjenju predizbornih obećanja gradonačelnika u prvoj godini mandata

Lokalna uprava za kvalitet života građana

Ovaj projekat finansira Evropska unija

Ova publikacija je izrađena uz pomoć Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost CCI i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta Evropske unije

Sadržaj

I Uvod	3
II O lokalnim izborima 2012. godine	5
2.1. Opšti podaci	5
III Predizborna obećanja	9
3.1. Biografija gradonačelnika.....	9
3.2. Predizborna kampanja	9
3.3. Pregled obećanja.....	9
PRIVREDA	10
POLJOPRIVREDA I SELA	15
TURIZAM	19
INFRASTRUKTURA	21
SPORT I KULTURA.....	25
ZDRAVSTVO I SOCIJALNA PROBLEMATIKA.....	29
PENZIONERSKA PROBLEMATIKA.....	31
PROBLEMATIKA BORAČKE KATEGORIJE.....	32
REALIZACIJA STRANIH FONDOVA.....	34
ODNOS PREMA VLADI REPUBLIKE SRPSKE.....	35
PREKOGRANIČNA SARADNJA.....	36
IV Zaključak	44
4.1. Posebni dio – Grad Trebinje.....	44
4.2. Opšti dio - svi posmatrani gradovi i opštine	45

I Uvod

Centri civilnih inicijativa (CCI) su krajem 2010. godine započeli projekat „Lokalna uprava za kvalitet života građana – faza 2“, finansiran od strane Evropske unije, koji predstavlja svojevrsan unaprijeđeni nastavak prve projektne faze koja je trajala u periodu 2008. – 2010. god. Osnovni cilj projekta je da se unaprijedi kvalitet života građana u onim segmentima koji su u cjelosti i djelimično u nadležnosti i odgovornosti lokalne uprave, ili lokalna uprava realno može uticati na njihovo unapređenje. Projekat je pokrenut u 14 opština/gradova BiH koje su izabrane na osnovu utvrđenih kriterijuma koji uključuju različit stepen razvijenosti, urbanu i ruralnu orijentaciju i teritorijalnu raznolikost¹.

Nadgledanjem rada lokalnih vlasti i kreiranjem baze podataka sa rezultatima nadgledanja uspostavlja se praksa nezavisnog praćenja rada lokalnih vlasti u kontekstu kvaliteta života građana, ali i stvara osnova za kontinuirano praćenje trendova u kvalitetu života građana.

(Grado)načelnici opština/gradova i lokalna administracija generalno treba da pokažu više menadžerskih sposobnosti i da ulože više napora da unaprijede kvalitet života običnog čovjeka, u svakom pogledu. U tom smislu, kroz ovaj Projekat provodi se niz aktivnosti u ciljnim opštinama/gradovima, koje bi trebale rezultirati odgovornijim i transparentnijim radom lokalne uprave.

Ono što je posebno zanimljivo, dio aktivnosti usmjeren je na pokretanje lokalnih kampanja, a u pravcu rješavanja problema na lokalnom nivou, koji budu identifikovani kroz pomenuti proces monitoringa lokalne uprave i kvaliteta života građana. U te kampanje uključeni su građani i lokalna udruženja.

Pored navedenih aktivnosti, žele se revitalizovati neke stare i uspostaviti nove mehanizme učešća građana u javnom životu i procesu donošenja odluka, da bi se istovremeno povećala dvosmjerna komunikacija sa građanima, a ne samo jednosmjerna, kojom se građanima samo plasiraju već gotove odluke i informacije, bez traženja povratne informacije i mišljenja.

Projekat afirmiše direktno uključivanje građana između ostalog i kroz forume odgovornosti i budžetske fokus grupe. Na Forumima odgovornosti (grado)načelnici imaju priliku da javnosti prezentuju buduće planove i referišu šta su uradili tokom svog mandata, a građani imaju priliku da postavljaju pitanja o aktuelnim problemima u svojoj zajednici.

Osoblje na projektu tokom predizborne kampanje za lokalne izbore 2012. godine pratilo je predizborna obećanja i lokalne programe političkih partija odnosno kandidata za (grado)načelnike, a ista su objavljivana putem web stranice www.lokalnauprava.ba. U tom smislu, godinu dana kasnije, izlazimo i sa pregledom realizacije datih predizbornih obećanja, te

¹ Banja Luka, Tuzla, Novo Sarajevo, Mostar, Doboj, Pale, Foča, Trebinje, Bihać, Travnik, Široki Brijeg, Livno, Bijeljina i Zenica.

osnovnim karakteristikama same kampanje tokom lokalnih izbora, a na temelju 13 opština i gradova² u kojima je ona praćena. Ovime se žele podsjetiti građani, odnosno birači i cjelokupna javnost, na ono šta su, danas prvi ljudi pojedinih lokalnih uprava, govorili kao kandidati, a šta i uradili tokom prve godine mandata kao izabrani (grado)načelnici.

² U Gradu Mostaru nisu održani lokalni izbori 2012. godine.

II O lokalnim izborima 2012. godine

2.1. Opšti podaci

Centralna izborna komisija (CIK) Bosne i Hercegovine je 7. maja 2012. godine objavila da će se lokalni izbori u BiH održati 7. oktobra 2012. godine, i to za:

- ✓ 78 opštinskih vijeća u Federaciji BiH i 61 skupštinu opštine u Republici Srpskoj,
- ✓ 139 načelnika opština u BiH,
- ✓ Skupštinu Brčko Distrikta,
- ✓ Skupštinu Grada Banja Luka i gradonačelnika Grada Banja Luka.

Istovremeno, zbog neprovođenja odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kojom je dat rok od šest mjeseci za usklađivanje izbornih odredaba sa Statutom Grada Mostara, CIK je donijela Odluku kojom se odgađaju izbori za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Mostara.

Za lokalne izbore 2012. godine, ukupno je u biračkom spisku bilo registrovano 3.149.280 birača (bez Mostara). U Federaciji BiH registrovano je 1.866.169 ili 59,3% birača; u Republici Srpskoj 1.199.179 ili 38,1% i Brčko Distriktu BiH 83.932 ili 2,6% birača.

Za učešće na lokalnim izborima 2012. godine ovjerene su 84 političke stranke, 59 koalicija, 224 nezavisna kandidata (od čega 53 pripadnika nacionalnih manjina) te 16 listi nezavisnih kandidata sa 106 kandidata. Broj ovjerenih kandidata za učešće na lokalnim izborima 2012. godine iznosio je 30.351. Od navedenog broja, za (grado)načelnike ovjereno je 550 kandidata, a za skupštine opština/opštinska vijeća (SO/OV) 29.801 kandidata (od čega i 149 kandidata za nacionalne manjine).

Ukupna izlaznost na izbore iznosila je 1.779.718 ili 56,5% birača, od čega u FBiH 1.013.040 ili 54,8%, u Republici Srpskoj 689.392 ili 59,2% i Brčko Distriktu BiH 42.519 ili 51,5%. Izabrano je ukupno 3.245 kandidata za (grado)načelnika i SO/OV.

Po pitanju polne strukture, od ukupno izabranih 140 kandidata za (grado)načelnika, izabrano je 5 žena ili 3,58%. Od ukupno izabranih 3.105 kandidata u SO/OV, uključujući predstavnike nacionalnih manjina, izabrano je 498 žena ili 16,19%. Izabrano je ukupno 29 predstavnika nacionalnih manjina.

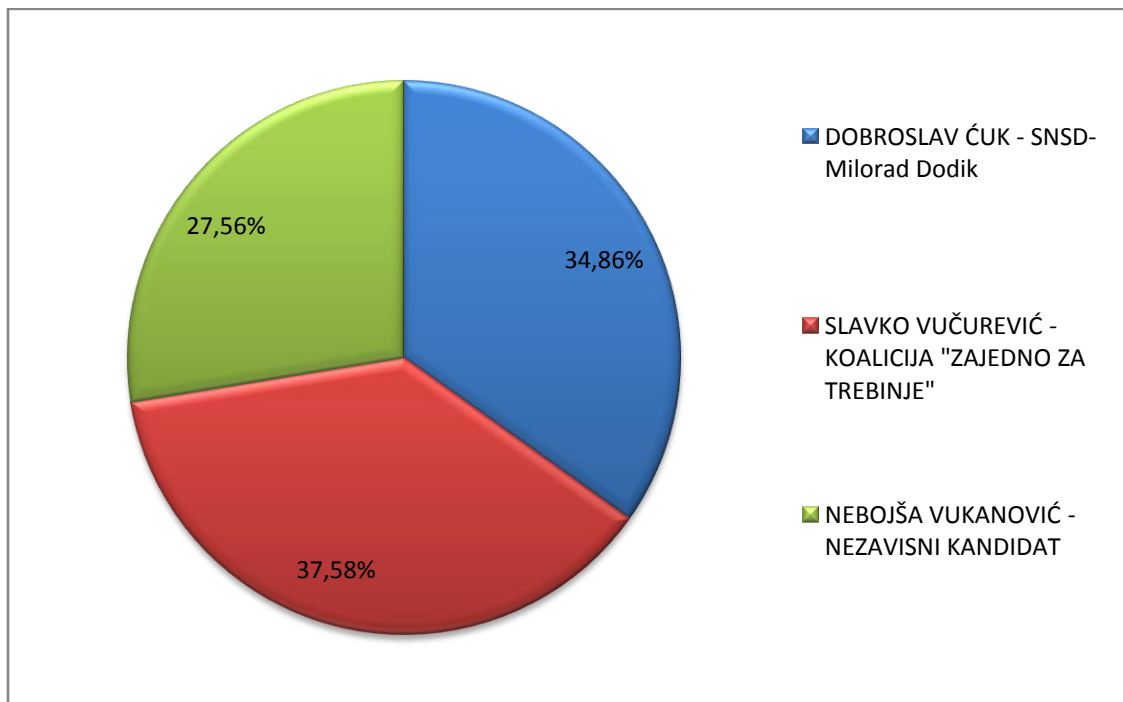
2.2. O lokalnim izborima na području Grada Trebinje

Na lokalnim izborima u Trebinju se za mjesto gradonačelnika Grada Trebinja kandidovalo se ukupno 3 kandidata:

1. Dobroslav Ćuk – SNSD-Milorad Dodik
2. Slavko Vučurević – Koalicija zajedno za Trebinje - SDS - PDP - SRS RS - DP -SNS - SRS VŠ-NDS – PzT
3. Nebojša Vukanović – Nezavisni kandidat

Na lokalne izbore za gradonačelnika u Trebinju je izašlo ukupno 17.436 birača od 29.230, koliko ih je registrirano na području Grada Trebinja, te je time ukupna izlaznost na lokalnim izborima u ovom Gradu iznosila 59,65%, što predstavlja rast u odnosu na izbore iz 2008.godine, kada je izlaznost iznosila 54,86%.

Za gradonačelnika Grada Trebinja je sa 6.552 glasova, odnosno 37,58%, izabran Slavko Vučurević, koji je tako sa 474 glasa pobijedio dotadašnjeg načelnika u dva mandata, Dobroslava Ćuka.

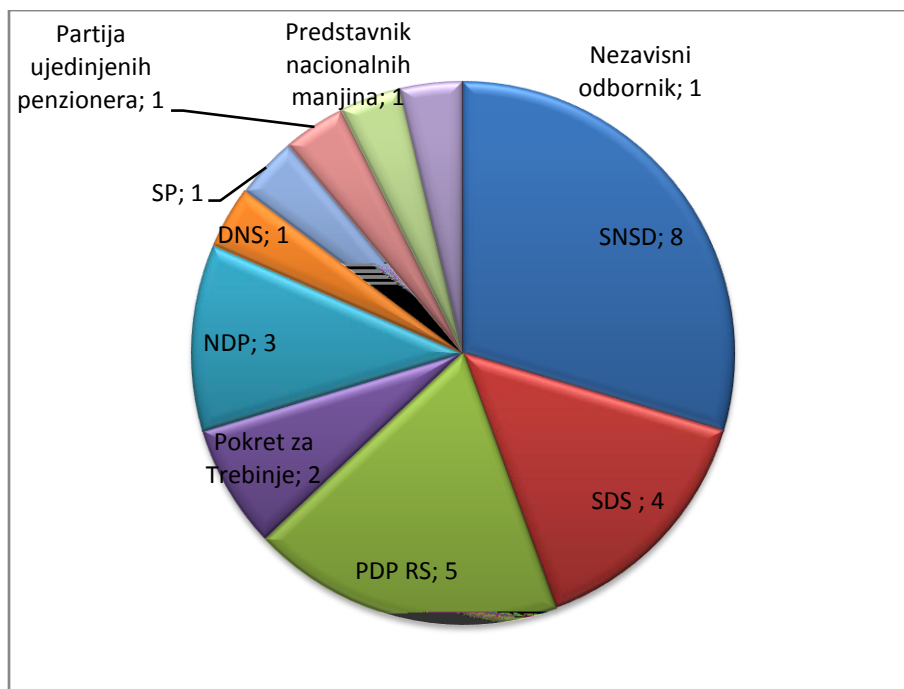
Kada je riječ o samoj predizbornoj kampanji u Gradu Trebinju, ista se uglavnom provodila putem predizbornih skupova. Izborna kampanja je započela sučeljavanjem kandidata na Forumu kandidata za gradonačelnika Grada Trebinja, koji se održao 07.09.2012.godine, a kojem su se odazvali Dobroslav Ćuk i Nebojša Vukanović, dok se Slavko Vučurević ispričao uz objašnjenje da je na isti dan bio planiran i stranački predizborni skup. Sva trojica kandidata su se spremno odazivali pozivima medija i davali intervjue o tome kako oni vide Grad Trebinje danas, te što oni namjeravaju preduzeti kako bi se stanje u Gradu Trebinju poboljšalo u naredne 4 godine.³

Predizborna kampanja u Trebinju nije prošla bez „trzavica“, pokušaja diskreditiranja protivkandidata, te čak i skandala. Naime, na već spomenutom Forumu kandidata, Dobroslav

³ Vidi: <http://inicijativa.tv/emisija.aspx?id=323>

Ćuk, se našalio na račun svog protivkandidata, Nebojše Vukanovića, na način da je rekao kako će ga vrlo rado zaposliti nakon lokalnih izbora ukoliko bude izabran za gradonačelnika, na što

podržali rebalans Budžeta za 2013.godinu. Aktuelnu koaliciju tako čine PDP, SDS, PzT, SP, PuP, nezavisni odbornik, te predstavnik nacionalnih manjina. U Skupštini Grada (SG) Trebinje djeluje 27 odbornika, a aktualni sastav SG predstavljen je sljedećim dijagramom:

III Predizborna obećanja

3.1. Biografija gradonačelnika

Slavko Vučurević rođen je 25.07.1958. godine. Gimnaziju je završio u Herceg Novom, a pravni fakultet u Sarajevu. Obavljao je niz odgovornih i rukovodnih poslova. Bio je poslanik u Narodnoj skupštini Republike Srpske od 2010.-2012.g. Predsjednik je opštinskog odbora PDP-a Trebinja, član glavnog i izvršnog odbora PDP-a i podpredsjednik PDP-a. Kao kandidat Koalicije „Zajedno za Trebinje“, izabran je za gradonačelnika Trebinja sa 6.552 glasova, odnosno 37,58% čime je sa 474 glasa pobijedio bivšeg načelnika Trebinja, Dobroslava Ćuka.

3.2. Predizborna kampanja

Predizborna kampanja Slavka Vučurevića se uglavnom odvijala kroz predizborne skupove koalicije „Zajedno za Trebinje“ u mjesnim zajednicama Grada Trebinja, ali i kroz brojne, ponekad i čak kontraverzne, medijske istupe Slavka Vučurevića. Naime, Slavko Vučurević je tokom kampanje prezentovao „Program razvoja Opštine Trebinje“, u kojem je (uglavnom) decidno ili precizno navedeno na koji način namjerava riješiti glavne probleme Grada Trebinje, a to su prije svega, nezaposlenost, siromaštvo, te privredni kolaps. Međutim, u svojim javnim istupima, Slavko Vučurević se nije libio da svaku priliku iskoristi za kritikovanje Milorada Dodika, te bivšeg načelnika Dobroslava Ćuka, kao i njihovu ulogu u propadanju Trebinja, kako u ekonomskom, tako i u svakom drugom smislu. Kampanja Slavka Vučurevića se uglavnom oslanjala na obećanja u sferi brige o socijalnim kategorijama društva (naročito penzionerima), razvoju privrede kroz stvaranje pozitivnog privrednog okruženja, te otvaranje novih radnih mjesta, i sl.

3.3. Pregled obećanja

Iz (predizbornog) „Programa razvoja opštine Trebinje“ kandidata Slavka Vučurevića, kao i njegovih medijskih nastupa tokom kampanje, registrovali smo 72 predizborna obećanja, koja su bila podijeljena u 11 različitih oblasti. Međutim, s obzirom da jedan dio obećanja, zbog njihove nepreciznosti i uopštenosti, nije mjerljiv jasnim indikatorima ispunjenja, iste smo posebno izdvojili, a u nastavku vam prenosimo 52 obećanja (razvrstana po oblastima iz navedenog predizbornog programa), čije je ispunjenje moglo biti mjerljivo aktivnostima preduzetim od strane lokalne uprave za njihovo ispunjenje.

PRIVREDA

1. "Po ugledu na mnoge uspješne sredine iz regiona napravićemo naučno-tehnološki park, odnosno opremiti, adaptirati, infrastrukturno urediti industrijsku zonu i staviti je na besplatno raspolaganje domaćim i stranim investitorima koji su zainteresovani za pokretanje proizvodnje."

Izvor: <http://pdppolitika.blogspot.com/2012/08/intervju-s-slavkom-vucurevicem.html>;
<http://inicijativa.tv/emisija.aspx?id=323>

Slično obećanje smo evidentirali i tokom medijskih nastupa Slavka Vučurevića tokom kampanje:

„Pokretanje i stavljanje na raspolaganje industrijske zone Volujac-Trebinje potencijalnim investitorima, davanje beneficija potencijalnim investitorima koji bi zaposlili najmanje 5 radnika, oslobađanje takvih investitora plaćanja gradskih taksi i svih drugih nameta koje su u nadležnosti grada. Otvorit ćemo Trebinje u investicijskom smislu.“

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Potpuno stavljanje u funkciju industrijske zone Volujac, je nešto što je bilo najavljeno još od prethodne vlasti, međutim, iako navedena zona ima urađen regulacioni plan, te djelimično i riješenu infrastrukturu, obećani tehnološki park još uvijek nije urađen, niti su potencijalni investitori oslobođeni plaćanja gradskih taksi. U prvoj godini mandata aktualnog gradonačelnika je tek započeto sa izradom tehničke dokumentacije za industrijsku zonu Volujac. Gradonačelnik Vučurević je krajem 2012. godine održao sastanak sa predstavnicima Evropske komisije za podsticanje razvoja industrijskih i poslovnih zona. Na sastanku je predstavljen Projekat podrške osnivanja i jačanja poslovne infrastrukture za unapređenje konkurentnosti sektora malih i srednjih preduzeća, koji se realizuje u okviru IPA fonda. Planirano je da sve opštine i gradovi dobiju priliku da apliciraju za projekat, ali da se projekat odobri za ukupno deset gradova u BiH. Prema onome što je rečeno, projektom bi se izradilo idejno rješenje uređenja industrijske zone u Trebinju, a dalje bi se preko EU banaka omogućilo finansiranje njenog uređenja, kako bi postala subjekat stranih investicija. Industrijska zona bi bila prilagođena kvalifikacionoj strukturi stanovništva, a takav razvoj bi doveo do smanjenja stope nezaposlenosti u Trebinju. Uprava Grada Trebinja je popunila upitnik kojim se aplicira za navedeni projekt, te ostaje za vidjeti hoće li Grad Trebinje biti jedan od 10 opština/gradova u BiH, kojima će biti odobrena sredstva iz IPA fonda. Samim tim što je Uprava Grada Trebinje aplicirala za Projekat podrške osnivanja i jačanja poslovne

infrastrukture za unaprjeđenje konkurentnosti sektora malih i srednjih preduzeća, ista jasno pokazuje da je opredijeljena da se u okviru svog mandata ozbiljno posveti rješavanju ovog pitanja.

2. „Formirati hercegovačku banku od sredstava „Hidroelektrana na Trebišnjici“ i „Termoelektrane“ Gacko“

Stepen ispunjenja:

☒	nije ispunjeno	☐	ispunjeno u potpunosti	☐	djelimično ispunjeno
-------------------------------------	----------------	--------------------------	------------------------	--------------------------	----------------------

Hercegovačka banka nije formirana. Početkom aprila 2013. godine Skupština grada Trebinje je u okviru *Rezolucije Skupštine grada Trebinja o osnovnim principima korišćenja prirodnih resursa za proizvodnju električne energije* tražila povećanje naknade sa 0,005 KM na 0,01 KM po kilovat času, a pored toga i zaštitu hidro resursa i vlasničke strukture energetskog sistema u Trebinju i okolini. Ova rezolucija je proslijeđena predsjedniku i Vladi RS, te Hidroelektranama na Trebišnjici i Elektroprivredi RS, međutim, za sada još uvijek nije bilo nekih izmjena u korist Grada Trebinje. Svakako je važno napomenut da formiranje Hercegovačke banke ne zavisi samo i isključivo od zalaganja Grada Trebinje, već i od konačne odluke Vlade RS, prema kojoj će Grad Trebinje trebati zauzeti stav, u zavisnosti od ishoda odluke.

Inače, Hercegovačka banka bi trebala biti regionalnog karaktera, te će se sve opštine i gradovi regije istočne Hercegovine morati uskladiti po ovom pitanju.

3. Spriječiti stečajno uništenje „Novoteks“-a i pronaći zainteresovane privrednike, koji su spremni da pokrenu proizvodnju (sa jednim brojem tih lica, koji su spremni da već u oktobru zaposle 300 radnika, i sada imamo intenzivne kontakte)

Izvor: <http://lat.rtrs.tv/vijesti/vijest.php?id=70897>; <http://inicijativa.tv/emisija.aspx?id=323>

Slično obećanje smo evidentirali i tokom medijskih nastupa Slavka Vučurevića tokom kampanje:

„U prvoj godini svog mandata stvorit ću uslove na bazi javno-privatnog partnerstva za otvaranje fabrike obuće „Bema“, koja bi zapošljavala blizu 300 radnika.“

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Iako je otvaranje Fabrike obuće „Bema“ bilo najavljeno odmah nakon stepena na funkciju Slavka Vučurevića, otvaranje je potom „odgođeno“ za 2013.godinu, međutim, direktor „Beme“, Marinko Umićević je za Nezavisne novine izjavio da ovo preduzeće stiže u Trebinje 2014. godine. Takođe je naveo da je otvorena opcija investiranja u Trebinje, te da su od Grada Trebinja dobili veoma dobru ponudu, odnosno jednu od najboljih koju im je neki grad ponudio.⁶ Nadalje, javno preduzeće „Nikola Tesla“ iz Banjaluke je početkom januara 2013. godine kupilo staru zgradu tekstilnog preduzeća „Novoteks“ Trebinje u stečaju za 400.000 KM, što je potvrdio i stečajni upravnik „Novoteksa“, Lazar Đurđević. Nakon više neuspjelih licitacija, preduzeće „Nikola Tesla“ prihvatilo je prvu ponudu koja je za 50% niža od procijenjene vrijednosti. Objekat „Novoteksa“ devastiran je u proteklom ratu. Dragan Vučetić, vršilac dužnosti direktora preduzeća „Nikola Tesla“, ranije je izjavio da se u tekstilnoj industriji u Trebinju, Bileći, Ljubinju, Berkovićima i Nevesinju sa strateškim partnerom iz Njemačke planira otvaranje oko 2.000 radnih mjesta. On je rekao da su u ovim hercegovačkim mjestima od ranije postojali tekstilni kapaciteti, kao i kvalifikovana radna snaga, što je, kako kaže, i bilo presudno da se u ovom dijelu Srpske pokrene takav projekat. Vučetić je dodao da je u prvoj fazi planirano otvaranje 1.760 radnih mjesta u tekstilnoj industriji, i to 600 u Trebinju, po 400 u Bileći i Nevesinju, 240 u Ljubinju i 120 u Berkovićima, dok će još 200 radnih mjesta biti za oštrače alata. U hercegovačkim opštinama, gdje je planirano pokretanje tekstilne proizvodnje, prijavljivanje za posao završeno je 6. januara, a prijavilo se više od 2.000 zainteresovanih.

4. „Stvoriti preduzetnički ambijent u opštini koji je potpuno nestao i izgubio se u našoj sredini, a to će se obezbijediti na sljedeći način: dodjelom besplatnih lokacija za sve investitore koji će zapošljavati 5 i više radnika u proizvodnim i uslužnim djelatnostima, te oslobađanjem preduzetnika od plaćanja svih opštinskih такси i nameta za nove investicije“.

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☒ djelimično ispunjeno

⁶ <http://trebinjelive.info/2013/08/23/bema-najavljena-za-2012-odgodena-za-2013-stize-u-2014-godini/>

Na sjednici Skupštine Grada od 13.12.2013.g. usvojena je Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o komunalnim taksama, kojom je došlo do smanjenja iznosa taksi za određene tarifne brojeve, a ujedno su takse za isticanje poslovnog imena oslobođeni preduzetnici koji pokreću privrednu ili uslužnu djelatnost, u godini osnivanja, osim za djelatnost kladionica, lutrija, igara na sreću, te noćnih i disko barova; preduzetnici koji se bave starim tradicionalnim zanatima; preduzetnici koji obavljaju niskoakumulativne i deficitarne djelatnosti.

5. Formirati garantni fond

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Cilj osnivanja ove finansijske ustanove je da se privrednicima olakša pristup kreditnim linijama poslovnih banaka, kada privrednici nisu u stanju da sami obezbijede kreditni kolateral. Postojeće kreditne linije za npr. poljoprivredne i druge proizvođače nisu usklađene sa potrebama i mogućnostima proizvodnje. Podršku je moguće ostvariti regresiranjem ili subvencionisanjem kamata, uz uspostavljanje KREDITNO - GARANTNOG FONDA na nivou grada, međutim po ovom pitanju nije bilo pomaka.

6. U okviru Odjeljenja za privredu u Opštini Trebinje formirati posebno odjeljenje za propagandu čiji će zadatak biti predstavljanje Trebinja kao povoljne investicione destinacije

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☒ djelimično ispunjeno

Navedeno Odjeljenje nije formirano, međutim 26.02.2013.godine gradonačelnik Vučurević je donio *Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Administrativne službe opštine Trebinje*, kojim je između ostalog predviđeno zapošljavanje 1 menadžera za medijsko predstavljanje kulturnih, prirodnih i privrednih kapaciteta Grada. Menadžer koji obavlja pomenute dužnosti je zaposlen i zajedno sa Kancelarijom za odnose s javnošću radi intenzivno na promociji kapaciteta Grada i saradnji s medijima. Grad Trebinje na ovom pitanju ima i usku saradnju sa JU Turistička organizacija Trebinje. Ovim putem promovišu se sve prednosti i povoljnosti grada Trebinja u smislu privrede, turizma i kulture, sporta itd. Pored ovoga,

trenutno je u toku izrade i novi propagandni materijal koji će na moderniji način predstavljati Trebinje.

7. Stvoriti uslove da zainteresovana lica u nadležnim službama Opštine mogu registrovati preduzeće za „jedan dan“

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☒ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Od decembra 2013. godine u bilo kojoj od 11 ispostava Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge (APIF) u RS može se predati zahtjev za otvaranje firme, a rješenje o njenom osnivanju će se dobiti za samo tri dana. Željka Cvijanović, predsjednica Vlade RS, je nakon sastanka sa predstavnicima svih relevantnih institucija uključenih u uvođenje jednošalterskog (one non-stop) sistema, jednog od ključnih projekata reforme rada s ciljem rasterećenja privrede RS, najavila da će registraciju firme, umjesto za 23 dana, biti moguće obaviti za samo tri dana. Podnošenje zahtjeva za registraciju preduzeća po jednošalterskom modelu, osim u Banja Luci, moći će se obaviti u APIF-ovim ispostavama koje se nalaze u Prijedoru, Gradišci, Modriči, Doboju, Biljeljini, Zvorniku, Istočnom Sarajevu, Sokocu, Foči i Trebinju⁷.

8. Formirati Odjeljenje za razvoj i unaprjeđenje sela

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Navedeno Odjeljenje nije formirano.

⁷ <http://www.nezavisne.com/posao/privreda/Osnivanje-firme-za-samo-3-dana-220468.html>

POLJOPRIVREDA I SELA

1. Forsirati razvoj vinogradarstva, pčelarstva, povrtlarstva i voćarstva, na način da se stavi akcenat na višim stepenima prerade, tj. na proizvodnji i brendiranju vina, meda, proizvoda od ljekovitog bilja itd. Ovakav pristup podrazumijeva razvoj niza pratećih komplementarnih aktivnosti, prije svega formiranje novih i unaprjeđenje postojećih laboratorija, instituta, te agencija, čime se direktno pomaže zapošljavanje visokoobrazovane radne snage.

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno	ispunjeno u potpunosti	djelimično ispunjeno
----------------	------------------------	----------------------

Gradonačelnik Vučurević je sa trebinjskim vinarima održao sastanak krajem 2012. godine, na kojem je konstatovano da je jedan od primarnih problema za mnoge proizvođače vina u Trebinju nedostatak poljoprivrednog zemljišta. Gradonačelnik je izrazio spremnost da pomogne pri rješavanju aktuelnih pitanja u ovoj privrednoj grani. U okviru pomoći, planirano je da se pronađu neiskorištene obradive površine koje će vinarima biti dodijeljene pod zakup. Pored rješavanja pitanja raspoloživih površina, na sastanku se razgovaralo o mogućnostima popularizacije hercegovačkog vina kako bi Trebinje dobilo širu prepoznatljivost. U tom smislu, planirano je otvaranje vinoteke i osnivanje Festivala vina u Trebinju, na kome bi se ponudila široka paleta raznih hercegovačkih vina. Realizacija navedene ideje je uslijedila početkom decembra 2013.godine kada je po prvi put održana manifestacija „Dani mladog vina“, koju je Klaster turizma Hercegovine organizovao uz podršku Japanske agencije za međunarodnu saradnju i Regionalne razvojne agencije za Hercegovinu. Ovdje svakako moramo spomenuti da je završena prva faza projekta izgradnje Pčelarskog centra u Trebinju, gdje će se proizvoditi pogače za prihr

ma nje e o , lj

2. Izgraditi hladnjaču za otkup poljoprivrednih proizvoda na bazi javno-privatnog partnerstva.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Hladnjača nije izgrađena.

3. Formirati posebno javno preduzeće koje će brinuti o postojećim sistemima za navodnjavanje, prvenstveno o njihovom održavanju, ali i izgradnji i razvoju novih sistema na području opštine (Popovo polje, Volujac, Zupci, Lastva, Ljubomir)

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Navedeno javno preduzeće nije formirano.

U Gradu Trebinje navode da je u okviru Odjeljenja za privredu i društvene djelatnosti u Gradskoj upravi u toku izrada projektne dokumentacije za proširenje sistema za navodnjavanje u Popovu Polju u selima Drijenjani, Mrkonjići i Sedlari. Kompletna dokumentacija za vodosnabdijevanje druge faze Ljubomirskog polja je završena, a trenutno se čeka poziv za projekat od Ministarstva za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo RS, u kome će i Grad Trebinje učestvovati sa 15.000 KM što je i planirano budžetom grada. Izvršena je sanacija i revitalizacija sistema za navodnjavanje u selu Domaševo, na izvorištu Zminac, Mjesna zajedica Ljubomir

4. Afirmisati sadnju voćnjaka i vinograda kroz dodjelu besplatnih sadnica i davanjem besplatne stručne pomoći tokom sadnje kao i pomoći u samoj sadnji.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Nismo registrovali konkretne aktivnosti po pitanju ispunjenja ovog obećanja.⁹

⁹ Gradska uprava Trebinje se u 2013. godini opredijelila da umjesto sadnica seoskim gazdinstvima koja ispunjavaju propisane uslove dodjeli besplatne steone junice. Grad Trebinje je kupio i podijelio ukupno 45 steonih junica. Kupovina junica koštala je 134.700 KM, a njihovo osiguranje 8.370KM. Troškove nabavke i osiguranja snosio je

5. U prvih šest mjeseci formirati ogledne poljoprivredne firme u više mjesnih zajednica (Petrovo polje, Zubci, Lastva, Trebinjska brda, Popovo Polje, Trebinjska šuma...) i na bazi njihovih iskustava nastaviti sa formiranjem novih u periodu četvorogodišnjeg mandata.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Nismo registrovali konkretne aktivnosti po pitanju ispunjenja ovog obećanja.

6. Formirati posebno preduzeće koje bi se bavilo otkupom i prodajom poljoprivrednih proizvoda, koje će pružati garanciju individualnim poljoprivrednim proizvođačima da će im proizvodi biti otkupljeni uz zadovoljenje određenog kvaliteta.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Nismo registrovali konkretne aktivnosti po pitanju ispunjenja ovog obećanja.

7. U okviru Odjeljenja za privredu formirati posebno Odjeljenje koje će pratiti razvoj poljoprivredne proizvodnje na terenu, preduzimati mjere za podizanje kvaliteta poljoprivredne proizvodnje i povećanje iste.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Navedeno Odjeljenje nije formirano.

8. Unaprijediti proizvodnju meda kroz instaliranje kapaciteta za njegovo pakovanje.

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno	☐ ispunjeno u potpunosti	☒ djelimično ispunjeno
---	---	--

Trebinje je odavnina poznato kao „pčelarski kraj“, međutim proizvodnja i prodaja meda bila je limitirana na domaće tržište zbog nepostojanja uređenog sistema otkupa, certificiranja i pakovanja meda. Međutim, još je u mandatu prethodne vlasti Pčelarska zadruga „Žalfija“ iz Trebinja najavila je izgradnju Pčelarskog centra u Trebinju. Izgradnja ovog objekta koji je lociran u industrijskoj zoni Volujac počela je u junu 2008. godine, kada je Vlada Republike Srpske donijela odluku o ustepenu zemljišta površine 1.256 metara kvadratnih Pčelarskoj zadruzi „Žalfija“ namjenski za izgradnju pčelarskog centra. U avgustu iste godine projekat je unijet u Strategiju razvoja opštine Trebinje za period od 2009. do 2017. godine. Iste godine obezbijeđena je i urbanistička saglasnost. Godinu dana kasnije završena je izrada i revizija projektne dokumentaciju, a u februaru 2010. dobijena je građevinska dozvola. Projektanu dokumentaciju uradilo je AD „Neimarstvo“ iz Trebinja, a njenu izradu sufinansirala je Evropska banka za obnovu i razvoj – TAM-BAS program. Time su se stekli uslovi za početak građevinskih radova. Na stranicama Saveza udruženja pčelara RS¹⁰, je početkom avgusta 2013. godine objavljeno da su završni radovi na realizaciji prve faze izgradnje Pčelarskog centra u Trebinju u toku. Uređuje se ekonomsko dvorište i obavljaju drugi završni radovi kako bi sve bilo spremno za otvaranje ovog objekta, koji je od velikog značaja za pčelarstvo Hercegovine, ali i šireg područja. Pčelarski centar u Trebinju će biti regionalnog karaktera i pružaće usluge pčelarima iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Hrvatske. Uskoro se očekuje dobijanje upotrebne dozvole.

Ovu značajnu investiciju realizuje Pčelarska zadruga „Žalfija“ iz Trebinja, a u finansiranju još učestvuju: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske, Ministarstvo spoljnih poslova Italije, nevladine organizacije OXFAM iz Italije i USAID iz SAD, te Grad Trebinje. Centar će imati 2.000 metara kvadratnih poslovnog prostora gdje će se proizvoditi pogače za prihranu pčela, prerađivati vosak, otkupljivati i pakovati med, a imaće i sopstvenu laboratoriju za ispitivanje uzoraka meda, voska i drugih pčelinjih proizvoda. Dio prostora će služiti za edukaciju i administrativne poslove. Svakako treba naglasiti da će u sastavu Pčelarskog centra u Trebinju biti i Muzej pčelarstva Hercegovine. Sada je završena izgradnja prve faze i taj dio objekta će se pustiti u funkciju s tim što će se nastaviti sa stvaranjem uslova za kompletan završetak objekta. Svakako treba

¹⁰ <http://www.suprs.info/2013/08/02/uskoro-pcelarski-centar/>

naglasiti da Bosna i Hercegovina nema kapacitete ovog obima i namjene pa će početak rada Pčelarskog centra u Trebinju imati veliki značaj za pospješivanje razvoja pčelarskog sektora na širem području. S obzirom da se radi o projektu, koji je započet još u mandatu prethodne vlasti, a realizuje se i uz pomoć drugih finansijera, zaslugu za „ispunjenje“ ovog obećanja ne možemo pripisati isključivo aktualnoj vlasti.

TURIZAM

1. Tvrđave sagrađene u Austrougarskom periodu adaptirati u cilju ponude za turističke objekte.

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☒ djelimično ispunjeno

Izvršena je sanacija i rekonstrukcija zgrade Muzeja Hercegovine, a u potpunosti je renoviran i Golubarnik - ovi objekti pripadaju Austrougarskom periodu gradnje i predstavljaju neke od turističkih atrakcija u Trebinju koje turisti u svojim redovnim turama obilaze. Pored ovoga, Grad Trebinje izdvojio je i sredstva za rekonstrukciju kapije starog grada i tunela koji datira iz Otomanskog perioda vladavine, kao i Sahat kule koji su također subjekti interesovanja turista koji dolaze u Trebinje. Takođe, gradonačelnik Vučurević, je sredinom avgusta tekuće godine održao sastanak sa delegacijom iz Austrije na čelu sa prof. dr Raušom, direktorom austrijske kompanije Agora koja se bavi izradom projektnih planova i ideja, te njihovom realizacijom i investiranjem. Naime, prepoznavši Trebinje kao idealno mjesto za realizaciju projekta HISTORIKHOTEL, u kome firma Agora aktivno učestvuje, Rauš je sa gradonačelnikom Trebinja razgovarao o mogućnostima razvoja projekta istorijskih hotela u Trebinju. Projekat HISTORIKHOTEL uspješno je realizovan u više gradova širom Evrope, a kao primjer se ističe grad Haltštāt u Austriji u kome je ideja o istorijskim hotelima uspješno realizovana prije dvije godine.

Prema riječima dr Rauša projektna ideja koja se bazira na oživljavanju istorijski relevantnih objekata kroz njihovo adaptiranje i pretvaranje u hotele vrlo brzo je zaživjela u Haltštatu. Dr Rauš smatra da bi zbog postojanja određenog broja starih, austrougarskih zgrada, blizine mora, granice sa EU i blizine svjetski poznate turističke destinacije Dubrovnika, Trebinje bilo idealno za razvoj pomenute projektne ideje, koja bi, kako je dalje istakao, zasigurno privukla i veliki broj turista u Trebinje, koji su do sada uglavnom boravili u Dubrovniku. Sam koncept projekta bazira se na pronalaženju zgrada

koje imaju istorijski značaj i kulturnu vrijednost, a koje su u vlasništvu grada. Takođe osim grada, projektom mogu biti obuhvaćena i privatna lica koja raspolažu pogodnim nekretninama i imaju želju da se uključe u projekat na bazi javno-privatnog partnerstva.

Prema konceptu projekta, zgrade se adaptiraju prema standardu kvaliteta definisanim samim projektom HISTORIKHOTEL, ali se pri tom vode računa o izvodljivosti i rentabilnosti projekta. Na određen način, u projektну ideju aktivno su uključeni i pripadnici privatnog sektora, odnosno lokalni uslužni djelatnici i preduzetnici. Uključivanjem cijele lokalne zajednice na bazi modela javno-privatnog partnerstva, kako kaže dr Rauš, zasigurno dovodi i do povećanja tražišta rada i broja radnih mjesta, kao što je bio slučaj u Haltštatu. Kako se navodi na službenoj web stranici Grada Trebinje, za sada je ova primamljiva ideja još u pregovorima, ali prema riječima gradonačelnika Trebinja, Grad je spreman da se angažuje i radi na ovom pitanju i ideji. Upotrebom nekorištenih starih zgrada na ovaj način bi se proširio smještajni kapacitet Trebinja

2. Urediti ski centar Zubačka Ubla i ponovo ga staviti u funkciju.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Kako se navodi na portalu „Hercegovina promo“¹¹, postoji interes zaljubljenika u zimske sportove da se obnove objekti na Ublima, a takođe su i strani investitori pokazali interes za ulaganja, međutim neriješeni imovinski odnosi, komplikovana birokratska rješenja i nerazvijena infrastruktura do danas su bili nepremostiva prepreka za investicije u ovakve projekte. Do boljih dana, Ubla ostaju atrakcija trebinjskih mališana i njihovih roditelja koji svoje snježne radosti doživljavaju upravo ovdje.

Prema informacijama iz Grada Trebinje, za projekat „Ski centar Zubačka Ubla“ Gradska uprava ima urađen elaborat, sa mogućim idejnim rješenjem, predmjerima i predračunima radova, te tehničkim opisom, a gradonačelnik Trebinja vodi pregovore sa firmom iz Beograda koja bi, ukoliko se odgovarajući dogovor postigne, investirala sredstva u izgradnju ski centra

¹¹ <http://www.hercegovinapromo.com/zubacka-ubla/>

INFRASTRUKTURA

1. U potpunosti riješiti vodosnabdijevanje svih gradskih zona i značajno poboljšati kvalitet pitke vode.

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☒ djelimično ispunjeno

Gradonačelnik Trebinja je krajem oktobra tekuće godine prilikom obilaska lokaliteta na rekonstrukciji ulica u Mokrim Dolovima, istakao da u narednom periodu slijedi rješavanje pitanja vodovoda kroz realizaciju velikog investicionog projekta rekonstrukcije vodosnabdijevanja u Trebinju, i to u vrijednosti od 2.100.000 KM. Sva potrebna dokumentacija za izvođenje radova na rekonstrukciji vodovoda je završena. Sredstva za rekonstrukciju vodovoda za „Projekat sistem vodosnabdijevanja Trebinja“ su predviđena nacrtom Budžeta Grada Trebinje za 2014. godinu, koji je usvojen u decembru 2013. godine. Kako se navodi u Gradu Trebinje, izgradnja treba da počne uskoro, a trajeće 3 godine, nakon čega bi Grad Trebinje trebao imati potpuno uređen sistem vodosnabdijevanja.

2. Riješiti problem kanalizacione mreže na kompletnom području grada, uključujući dijelove užeg, kao i kompletnog šireg gradskog područja.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

U emisiji „Aktuelno“ na Radio Trebinju, od 29.10.2013.godine gradonačelnik Vučurević je spomenuo da je u planu sanacija kanalizacione mreže na svim kritičnim punktovima na području grada i okoline. Prema njegovim riječima početak ovih radova se može očekivati još ove godine, a projekat će se realizovati i u narednoj godini.

3. Izvesti vodu na Zubački plato iz vodovoda koji vodi na HE Plat, na osnovu već urađenog i revidiranog projekta.

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☒ djelimično ispunjeno

U emisiji "Aktuelno" na Radio Trebinju, od 29.10.2013. godine Gradonačelnik Vučurević je najavio da će se do kraja godine realizovati rekonstrukcija vodovodne mreže u gradu i izgradnja vodosistema na platou Zubci, čime će se omogućiti razvoj poljoprivrednih aktivnosti na pomenutom lokalitetu. Mjesec dana kasnije i oficijelno su započeti radovi na navedenom projektu, a isti bi prema najavama iz Grada Trebinjam trebali biti završeni u 2014. godini.

4. Asfaltirati i sanirati sve gradske ulice, posebno glavnu, koja je u jako lošem stanju.

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☒ djelimično ispunjeno

29.10.2013. godine u naselju Mokri Dolovi počeli su radovi na okolnom uređenju i asfaltiranju tri ulice. Projekat izvođenja radova na rekonstrukciji ulica na pomenutom lokalitetu finansira Uprava grada Trebinja, a ukupna vrijednost radova iznosi 100.000 KM. Povodom početka ovih radova, gradonačelnik Vučurević je za Radio Trebinje izjavio da će se izvršiti rekonstrukcija i asfaltiranje ulica i puteva za koje je to neophodno.

5. Riješiti gradsko-prigradski prevoz (subvencionisati ili potpuno osloboditi plaćanja prevoza određene kategorije npr. penzionere i socijalno ugrožene).

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☒ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Odlukom o uspostavljanju gradskog i prigradskog prevoza na području Grada Trebinja, je krajem februara tekuće godine, nakon više od 20 godina, uspostavljen javni gradski i prigradski prevoz putnika uz simboličnu cijenu karata. „Građani su u potpunosti zadovoljni ovom uslugom. Relativni problem su termini polaska autobusa, koji nisu u potpunosti usklađeni sa časovima učenika, ali najavljuje se za par dana rješavanje i tog problema. Građani Trebinja su konačno nakon 20 godina dobili gradski i prigradski saobraćaj. U ovom obimu gradski saobraćaj, koji pokriva i veliki broj prigradskih naselja nije nikada postojao. Sigurno je da će ovaj prevoz biti od koristi građanima Trebinja, ali

prije svega učenicima i radnicima. Cijene karata iznose od 50 feninga za prigradska naselja, do 2,5 KM za najudaljenija sela.”¹²

6. Stvoriti uslove za aktiviranje postojeće autobuske stanice, obustaviti izgradnju nove i tako uštediti 1,4 miliona KM poreskim obveznicima Trebinja.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Gradonačelnik Vučurević nije obustavio izgradnju nove autobuske stanice, što je projekt koji je započet još za vrijeme prethodne vlasti, a u skladu sa izjavom gradonačelnika Trebinja za Radio Trebinje, od 29.10.2013. godine, Grad Trebinje je u ovoj godini izdvojio značajna sredstva u svrhu izgradnje nove autobuske stanice, a ista bi trebala biti završena do proljeća 2014.g.

7. Izmjestiti benzinsku pumpu iz centra grada i zaokružiti spomenički kompleks na toj lokaciji.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Benzinska pumpa još uvijek nije izmještena iz centra grada, a i spomenički kompleks nije dopunjavan novim spomenicima, kao što je npr. spomen-obilježje Srđanu Aleksiću.

8. Urediti i obnoviti i proširiti gradski park, koji je u katastrofalnom stanju.

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☒ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Gradski park je uređen, te su takođe postavljeni i određeni sadržaji za igru djece.

¹² http://www.srpskacafe.com/moj_grad/trebinje/60165.html

9. Uraditi video nadzor na svim gradskim raskrsnicama.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Skupština Grada je 12.12.2012.godine između ostalog donijela Zaključak da je potrebno „Pokrenuti aktivnosti na postavljanju sigurnosnih kamera i mjerača brzine na glavnim gradskim saobraćajnicama – Gorički put, glavna ulica Petra Prvog Oslobođioca, Trebinjskih brigada, Vojvode Stepe Stepanovića, međutim nismo evidentirali nikakve konkretne aktivnosti po pitanju ispunjenja ovog obećanja.

10. Obnoviti fasade zgrada na glavnim gradskim ulicama

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☒ djelimično ispunjeno

Kroz Program uređenja građevinskog zemljišta za 2013. godinu vidljivo je da u 2013.godini bilo planirano sljedeće: rekonstrukcija fasade tunela Stari Grad (od sredstava hidroakumulacije), rekonstrukcija fasade Muzeja Hercegovina (od granta Vlade RS), rekonstrukcija golubarnika i tornja Stari Grad (sredstva iz Bužeta).

Radovi na rekonstrukciji Muzeja Hercegovine u Trebinju su počeli u martu 2013.godine, dok je rekonstrukcija fasade tunela u ulazu u Stari Grad započela sredinom tekuće godine. Tako su vanjski radovi na Muzeju (fasada i vanjski otvori), golubarniku i sahat kuli završeni sa početkom nove turističke sezone, a u narednom periodu bit će sanirana i unutrašnjost Muzeja.

11. Osnovati javna preduzeća (ustanove): parking servis i gradsko zelenilo.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Parking servis u opštini Trebinje formiran je 2009. godine, u sklopu Odjeljenja za stambeno komunalne poslove, ali kao samostalno preduzeće, baš kao i “gradsko zelenilo”, još uvijek nije osnovano.

12. Izgraditi zelene pijace u naselju Tini i Gorica.

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno	ispunjeno u potpunosti	djelimično ispunjeno
----------------	------------------------	----------------------

U MZ Tini je u prvom kvartalu 2013. godine kod autobuske stanice izgrađena zelena pijaca. U naselju Gorica je prema riječima predsjednika navedene MZ, počela s radom pijaca, međutim, ista nije službeno izgrađena već su ljudi po vlastitom nahođenju počeli svoje proizvode tu prodavati.

13. Izmještanje postojećih kioska u centru grada i dodjela novih po novim urbanističkim uslovima.

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno	ispunjeno u potpunosti	djelimično ispunjeno
----------------	------------------------	----------------------

Sredinom juna tekuće godine, izmješteni su kiosci na ulazu u Stari Grad u Trebinju.

SPORT I KULTURA

1. Završiti sportsku dvoranu pored škole u Bregovima.

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno	ispunjeno u potpunosti	djelimično ispunjeno
----------------	------------------------	----------------------

Dvorana, čija je izgradnja počela prije 4 godine izgrađena je krajem avgusta, a

2. Dvesti u punu funkciju stadion malih igara u Bregovima.

Stepen ispunjenja:

☐	nije ispunjeno	☐	ispunjeno u potpunosti	☒	djelimično ispunjeno
--------------------------	----------------	--------------------------	------------------------	-------------------------------------	----------------------

Stadion malih igara u naselju Bregovi, koji nosi naziv po najmlađem palom borcu Trebinjske brigade, Aleksandru Masleši, dobio je svoj novi izgled. Staru tablu koja je stajala na ulazu na stadion zamjenila su krupna slova imena hrabroga mladića. U okviru radova, stadion je dobio novu fasadu, a postavljeni natpis je izrađen od nerđajućeg materijala – inoksa, koji je prema iskustvima kompetentnih lica idealan za sve vremenske uslove. Međutim, još uvijek nisu završeni svi radovi na stadionu, kao što su npr. svlačionice, zaštitne mreže i sl.¹³

3. Urediti postojeće sportske terene u krugu kasarne, izgraditi nove i stvoriti uslove da Trebinje postane grad u kome će se vrhunske sportske ekipe pripremati tokom zimskih mjeseci.

Stepen ispunjenja:

☒	nije ispunjeno	☐	ispunjeno u potpunosti	☐	djelimično ispunjeno
-------------------------------------	----------------	--------------------------	------------------------	--------------------------	----------------------

Nismo evidentirali nikakve konkretne aktivnosti po pitanju ispunjenja ovog obećanja.

4. Formirati posebna javna preduzeća Gradski bazen Trebinje, Gradski stadion Trebinje i Javno preduzeće Sportska dvorana Bregovi.

Stepen ispunjenja:

☒	nije ispunjeno	☐	ispunjeno u potpunosti	☐	djelimično ispunjeno
-------------------------------------	----------------	--------------------------	------------------------	--------------------------	----------------------

Nismo evidentirali nikakve konkretne aktivnosti po pitanju ispunjenja ovog obećanja.

¹³ <http://trebinjelive.info/2013/07/10/stadion-malih-sportova-aleksandar-maslesa-dobio-novi-izgled/>

5. Transformisati „CIKO“ Trebinje u dva nova gradska javna preduzeća (Javna ustanova Dom kulture i Javna ustanova Radio i Glas Trebinja).

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☒ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Skupština Grada Trebinje je na sjednici od 29.07.2013.g. donijela Odluku o osnivanju Javne ustanove „Kulturni centar“ Trebinje. Odlukama Skupštine je takođe promjenjen naziv i djelatnost JU „Centra za informisanje i obrazovanje“ (u okviru koga djeluju Radio Trebinje i Glas Trebinja).

6. Izgraditi zatvoreni plivački bazen – realizovati na principu javno-privatnog partnerstva.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Izgradnja zatvorenog plivačkog bazena je nešto što je i bivša trebinjska vlast najavljivala, kao nešto što bi značajno pomoglo razvoju sporta i sportskog turizma u Trebinju, međutim, krajem avgusta protekle godine Ministar za porodicu, omladinu i sport Republike Srpske Nada Tešanović izjavila je da podržava izgradnju zatvorenog bazena u Trebinju, te je najavila da će podržati izgradnju zatvorenog bazena s obzirom na veliki broj talentovanih plivača i drugih sportista, Trebinje zasluži da ima takav bazen, što bi doprinijelo još boljim rezultatima. Međutim, takođe je izjavila i da Ministarstvo nema dovoljno sredstava da finansira ovaj projekat, ali može da utiče na druge institucije da pomognu, da bi to bilo što prije realizovano.¹⁴ Ako uzmemo u obzir aktualne odnose gradonačelnika Vučurevića i republičke vlasti, ostaje upitno hoće li se zaista ove najave i obistiniti.

¹⁴ http://www.glassrpske.com/sport/republika_srpska/Zatvoreni-bazen-za-dvije-godine/lat/90927.html

7. Izgraditi dostojan spomenik Luki Vukaloviću¹⁵ i napraviti spomenički kompleks na Zubcima, urediti sve spomeničke komplekse.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Nismo evidentirali nikakve konkretne aktivnosti po pitanju realizacije ovog obećanja.

8. Obnoviti rad gradske muzike.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

U Budžetu za 2013.godinu predviđena su sredstva od 10.000 KM za grant za „gradsku muziku u osnivanju“, međutim, Rebalansom za 2013.godinu, ova sredstva su ukinuta.

9. Rekonstruisati lift na Ublima, i podsticati razvoj zimskih sportova.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Prije rata, Ubli su bili popularno izletišta i vikend naselje na tromeđi BiH, Crne Gore i Hrvatske. U toku rata devastiran je ski lift, većina vikendica i objekata, a posljednjih godina krenula je masovna prodaja lokacija¹⁶. Nismo evidentirali nikakve konkretne aktivnosti po pitanju realizacije ovog obećanja.

¹⁵ Luka Vukalović, rođen u Zubcima, bio je vođa srpskog ustanka u Hercegovini 1852—1862.g.

¹⁶ <http://www.ekapija.com/website/bih/page/693083>

ZDRAVSTVO I SOCIJALNA PROBLEMATIKA

1. S obzirom da se veliki broj građana Trebinja nalazi u stanju socijalne potrebe, neophodno je uraditi socijalnu kartu, eliminisati politički, odnosno stranački uticaj prilikom pravljenja slike što tačnijeg socijalnog stanja u gradu.

Izvor: U intervjuu za PRESS RS, 16. 07. 2012. godine, preuzeto sa: http://www.trebinje.info/index.php?option=com_content&task=view&id=4681&Itemid=92, te u intervjuu za Inicijativa.tv <http://inicijativa.tv/emisija.aspx?id=323>

Slično obećanje smo evidentirali i u medijskim nastupima Slavka Vučurevića tokom kampanje:

„U roku od 90 dana ćemo napraviti socijalnu kartu da vidimo gdje treba hitno intervenisati. Zapošljavanje će ići u skladu sa tom socijalnom kartom.“

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☒ djelimično ispunjeno

Na Forumu odgovornosti, koji je održan 10.06.2013. godine u organizaciji CCI-a, gradonačelnik Vučurević je izjavio da je jednim dijelom izrađena socijalna karta Trebinja, putem koje je registrovano 476 porodica u stanju socijalne potrebe. „Socijalna karta se rješava, a kako se budu otvarala radna mjesta, po prioritetima, zapošljavaćemo i ove kategorije, a pomoćemo im i na druge načine, kao što je dodjela finansijskih sredstava“, naveo je još tada gradonačelnik Trebinja. Prema posljednim informacijama iz Grada Trebinje, socijalna karta je trenutno u završnoj fazi izrade, a istom su kategorisani najprioritetniji građani, u stanju socijalne potrebe. Ostaje za vidjeti, hoće li zaista zapošljavanje biti vršeno u skladu sa navedenom socijalnom kartom.

2. Povećati sredstva u budžetu za socijalno-ugrožene kategorije stanovništva, a poseban naglasak staviti na finansiranje „narodne kuhinje“ s obzirom na sve veći broj onih kojima je ovo način da prežive.

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☒ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Sredstva za financiranje narodne kuhinje su Rebalansom za 2013.godinu povećana za 6.000KM, u odnosu na Rebalans iz 2012.godine, te sada iznose 60.000 KM, što predstavlja povećanje od 10%. Sredstva za socijalnu zaštitu su Rebalansom za 2013.godine, povećana za nešto više od 14% u odnosu na 2012. godinu, te sada po funkcionalnoj klasifikaciji iznose 2.534.570 KM i čine 13,2% udjela u Budžetu.

Takođe, Skupština Grada je na sjednici od 04.04.2013. godine, donijela Odluku o proširenim pravima u socijalnoj zaštiti Grada Trebinja.

Proširena prava utvrđena ovom odlukom su:

1. Pomoć za zadovoljavanje povećanih higijenskih potreba.
2. Pomoć za usluge personalne asistencije.
3. Novčana pomoć za vrijeme čekanja na zaposlenje lica sa smetnjama u psiho-fizičkom razvoju.
4. Pomoć za školovanje i osposobljavanje omladine bez roditeljskog staranja.
5. Pomoć za opremu korisnika smještenog u hraniteljsku porodicu.
6. Jednokratna novčana pomoć za troškove sahrane.
7. Jednokratna novčana pomoć za posebna stanja socijalne potrebe.
8. Jednokratna novčana pomoć za novorođeno treće, četvrto, peto i svako naredno rođeno dijete.
9. Pomoć za snošenje troškova servisnih usluga prevoza, ishrane i smještaja učenika sa invaliditetom koji stiču osnovno obrazovanje.
10. Dijagnostičke usluge.

3. Grant za penzionere značajno povećati. Budući da su penzioneri najbrojnija ili jedna od najbrojnijih populacija u našem gradu, briga o njima treba da bude znatno veća. U budžetu Opštine treba predvidjeti dodatna sredstva za ovu populaciju. Zbog velikog broja penzionera sa veoma malom penzijom treba obezbijediti posebna finansijska sredstva koja bi se u vidu pomoći davala najugroženijim porodicama.

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☒ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Rebalansom Budžeta za 2013. godinu grant za penzionere je udvostručen i to sa 25.000 KM na 50.000 KM. Prema riječima predsjednika Udruženja penzionera, Rade Taraila, Grad sve svoje obveze prema penzionerima redovito izvršava i isti su u potpunosti zadovoljni odnosom nove vlasti u Trebinju sa penzionerskom populacijom.

4. Finansijski pomoći rad Doma penzionera u Trebinju s ciljem proširenja kapaciteta. Pomoći i na druge načine rad Doma penzionera u Trebinju.

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☒ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Rebalansom Budžeta za 2013.godinu je predviđeno 50.000 KM za kapitalni grant „Dom penzionera“.

5. Formirati fond za stipendiranje djece roditelja u socijalnoj potrebi.

Izvor: U intervjuu za Inicijativa.tv <http://inicijativa.tv/emisija.aspx?id=323>

Slično obećanje smo evidentirali i u medijskim nastupima Slavka Vučurevića tokom kampanje:

„Napravit ćemo Garantni socijalni fond iz kojeg ćemo isplaćivati pomoć siromašnim, pomoći ćemo im da školuju svoju djecu.“

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Navedeni fond nije formiran.

PENZIONERSKA PROBLEMATIKA

1. Urediti prostor ispred prostorija Udruženja penzionera na staroj željezničkoj stanici.

Stepen ispunjenja:

☒ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☐ djelimično ispunjeno

Prostor ispred prostorija Udruženja penzionera još uvijek nije uređen, međutim, u Udruženju navode kako u potpunosti razumiju da zbog nedostatka finansijskih sredstava to i ne treba biti prioritet.

PROBLEMATIKA BORAČKE KATEGORIJE

1. Budući da je boračka populacija najnovijim izmjenama Zakona o pravima boraca dovedena u izuzetno tešku situaciju, neophodno je posvetiti posebnu brigu za ljude iz ove kategorije. U tom pravcu potrebno je: obezbijediti da se zapošljavanje vrši po prioritetima definisanim zakonima o boračkim kategorijama.

Stepen ispunjenja:

☐	nije ispunjeno	☐	ispunjeno u potpunosti	☒	x	djelimično ispunjeno
--------------------------	----------------	--------------------------	------------------------	-------------------------------------	---	----------------------

Skupština Grada je 04.04.2013. godine donijela Zaključak kojim se prihvata Informacija o problematici vezanoj za zapošljavanje članova porodica poginulih boraca, ratnih vojnih invalida, civilnih žrtava rata i nezaposlenih demobilisanih boraca Odbrambeno otadžbinskog rata uz naznaku poštovanja zakonskih propisa u smislu prioriteta u zapošljavanju istih, te je na istoj sjednici takođe donijela i Zaključak kojim se Gradonačelnik i Odjeljenje za boračko invalidsku zaštitu Administrativne službe Grada Trebinja obvezuju da će:

1. Formirati radnu grupu od 5 do 7 članova.
2. Radna grupa će imati ovlaštenje da na osnovu baza podataka iz Udruženja boraca, porodica poginulih, ratnih vojnih invalida, civilnih žrtava rata i nezaposlenih demobilisanih boraca, a prema stručnoj spremi, zaposlenosti i socijalnoj karti napravi rang listu i uputi porodice poginulih boraca, invalide i demobilisane borce prema raspoloživim privrednim subjektima i ustanovama u cilju zapošljavanja.
3. Radna grupa će održavati sastanke najmanje jednom mjesečno.

Prema podacima iz Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu Grada Trebinje, od početka mandata gradonačelnika Trebinja, Slavka Vučurevića, u Gradskoj upravi Trebinje i zavisnim javnim ustanovama zaposleno je ukupno 14 članova porodica poginulih boraca, 3 ratna vojna invalida, te 12 demobilisanih boraca Otadžbinskog rata. Prema navedenim informacijama ukupan broj zaposlenih lica iz reda boračke kategorije u 2013. godini je 29.

Kroz razgovor sa Boračkom organizacijom Trebinje smo dobili informaciju da je ista Gradu Trebinje uputila spisak porodica za koje bi se prioritetno trebalo pobrinuti kada je

riječ o zapošljavanju, međutim, kako se navodi iz Boračke organizacije, do sada nije bilo konkretnih pomaka, odnosno zapošljavanja u skladu sa dostavljenim spiskom.

Nadalje, gradonačelnik Trebinja je u prvoj godini mandata organizovao sastanak i sa trebinjskim privrednim subjektima, predstavnicima javnih preduzeća poput HET-a, Elektroprivrede, Elektrohercegovine itd. Na sastanku su izneseni problemi boračke kategorije, a kao prioritetan izdvojio se problem zapošljavanja ove grupacije. Pored svih napora da se jedan broj lica iz boračke kategorije zaposli u pomenutim preduzećima, dogovor koji je uspostavljen na inicijativu gradonačelnika u praksi nije sproveden, jer nije pokazano značajnije interesovanje za ovu problematiku od strane nadležnih u pomenutim preduzećima. O ovome problemu gradonačelnik je govorio u više navrata u medijima, kao i na CCI *Forumu odgovornosti* održanom sredinom 2013.g. u Hotelu Leotar u Trebinju.

2. Prioritetno dodjeljivati stipendije djeci boraca

Stepen ispunjenja:

☐	nije ispunjeno	☒	x	ispunjeno u potpunosti	☐	djelimično ispunjeno
--------------------------	----------------	-------------------------------------	---	------------------------	--------------------------	----------------------

Prema podacima iz Odjeljenja za finansije Grada Trebinje, Grad je u 2013. g. dodijelio ukupno 150 stipendija djeci iz kategorije palih boraca i ratnih vojnih invalida. Stipendije djeci iz ove kategorije dodjeljene su izvan kategorije redovnih stipendija koje je Grad dodijelio ostalim učenicima i studentima na osnovu prosječnih ocjena. U nacrtu Budžeta Grada Trebinje za 2014.godinu, u okviru Odjeljenja za boračko invalidsku zaštitu ponovo je predviđen iznos od 152.000 KM za stipendije djeci boraca. Ostaje za vidjeti hoće li se ove stipendije nastaviti dodjeljivati na ovaj način, ili će se u okviru postojećih stipendija vršiti dodjela dodatnih bodova za djecu boraca, a što je nešto što će, ukoliko tako bude odlučeno, morati biti regulirano sužbenim gradskim aktom.

REALIZACIJA STRANIH FONDOVA

1. U okviru stručnih službi u Opštini formirati posebno odjeljenje, koje će biti tijesno vezano za kabinet Načelnika, a koje će se baviti osmišljavanjem razvojnih projekata, naručivanjem njihove izrade, realizacijom i kontrolom realizacije tih projekata u svim fazama.

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☒ djelimično ispunjeno

Nismo evidentirali formiranje posebnog Odjeljenja, međutim, u okviru Stručne službe gradonačelnika izmjenama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Administrativne službe Trebinja, predviđeno je zapošljavanje novih saradnika, koji bi se trebali baviti navedenom problematikom.¹⁷

2. Formirati poseban tim visoko-obrazovanih stručnjaka u ovom odjeljenju koji će pratiti predpristupne fondove Evropske Unije, namijenjene regionima i zemljama Zapadnog Balkana i koji će raditi na što neposrednijoj saradnji sa dijasporom.

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☒ djelimično ispunjeno

26.02.2013.godine je gradonačelnik Vučurević donio Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Administrativne službe opštine Trebinje, kojim je između ostalog predviđeno zapošljavanje:

- 2 samostalna stručna saradnika za inostrane investicije i ekonomski razvoj, koji će između ostalog, vršiti stalnu analizu mogućnosti uslova i mogućnosti za inostrana ulaganja na području Grada.
- 1 menadžera za medijsko predstavljanje kulturnih, prirodnih i privrednih kapaciteta Grada, koji će između ostalog, vršiti medijsko predstavljanje kulturnih, prirodnih i privrednih kapaciteta Grada.

¹⁷ Za detalje vidjeti naredno obećanje pod rednim br.2.

- 1 samostalni stručni saradnik za pravna pitanja vezana za realizaciju inostranih investicija i odnose sa dijasporom, koji će između ostalog, vršiti pravnu obradu dokumenata vezanih za strane investicije koje se realizuju na području Grada.

Ostaje za vidjeti efekte zapošljavanja navedenih stručnih saradnika na razvoj privrede Grada, kao i na privlačenje stranih investicija u Grad Trebinje.

ODNOS PREMA VLADI REPUBLIKE SRPSKE

1. Tražićemo da se poveća procenat izdvajanja sredstava za Opštinu po osnovu hidroakumulacija.

Slično obećanje smo evidentirali i tokom medijskih nastupa Slavka Vučurevića tokom kampanje:

Izvor: U intervjuu za PRESS RS, 16. 07. 2012. godine, preuzeto sa: http://www.trebinje.info/index.php?option=com_content&task=view&id=4681&Itemid=92 U intervjuu za Inicijativa.tv <http://inicijativa.tv/emisija.aspx?id=323>

“Boriću se za to da se novac dobijen korišćenjem hidroenergetskih potencijala Trebišnjice stavi u funkciju razvoja Trebinja i istočne Hercegovine. Radit ćemo na tome da se od tih sredstava formira Fond za razvoj istočne Hercegovine.”

Stepen ispunjenja:

☐ nije ispunjeno ☐ ispunjeno u potpunosti ☒ djelimično ispunjeno

03.04.2013. godine je gradonačelnik Vučurević održao konferenciju za medije na kojoj je govorio o Rezoluciji Skupštine grada Trebinja o osnovnim principima korištenja prirodnih resursa za proizvodnju električne energije koja je usvojena u februaru mjesecu. Prema riječima gradonačelnika, pomenutom rezolucijom će se tražiti povećanje naknade sa 0,005 KM na 0,01 KM po kilovat času, a pored toga će se zaštititi hidro resursi i vlasnička struktura energetskog sistema u Trebinju i okolini. Ova rezolucija je proslijeđena predsjedniku i Vladi RS, te Hidroelektranama na Trebišnjici i Elektroprivredi RS. Takođe je upućena i kritika preduzeću HET i Elektroprivredi RS zbog toga što, kako je rečeno, ova preduzeća ne izdvajaju isti iznos sredstava koja su ranije izdvajala za određene sadržaje u gradu. Naime, prema tvrdnji gradonačelnika, otkada je on preuzeo funkciju gradonačelnika novčana izdvajanja HET-a i Elektroprivrede RS su značajno smanjena. 29.10.2013. godine u emisiji “Aktuelno” na Radio Trebinju, gradonačelnik Trebinja, Slavko Vučurević, je najavio da će u martu

mjesecu 2014.godine biti raspisan referendum o upravljanju Hidroelektranama na Trebišnjici. Vučurević je rekao da će se građanima Trebinja tada pružiti prilika da se izjasne o raspolaganju prihodima od hidro resursa na području Trebinja, istakavši da se referendum raspisuje kako bi se osporila centralizacija Elektroprivrede i spriječilo poslovanje na način da se gasi računi preduzeća. Kako bi prihod od hidroenergetike ostao u Trebinju, referendumom će se djelovati i protiv svih radnji koje se vrše bez saglasnosti građana Trebinja, kao što je dokapitalizacija i ostali dogovori sa inopartnerima. Referendumsko rješenje, kako je istakao, omogućit će upravljanje energetskim resursima u skladu sa Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi u kojoj su ingerencije nad prirodnim resursima lokalizovane i prema kojoj prvenstveno građani upravljaju svojim resursima, kao i finansijskom proizvodnjom. Nadalje, u Administrativnoj službi Grada Trebinje se navodi da je postignuto primjetno jedinstvo opština/gradova Istočne Hercegovine u ovom cilju, sa izuzetkom Opštine Bileća. Stoga je u Istočnoj Hercegovini formiran jedinstven stav po pitanju korištenja sredstava od energoresursa u vidu Deklaracije zajednica gradova/opština Istočne Hercegovine.

PREKOGRANIČNA SARADNJA

1. Što se tiče saradnje sa susjednim opštinama Trebinje se sa tom aktivnošću ne može pohvaliti. Blizina granica je uticala da Trebinje postane gotovo zatvoren grad, te je u tom pravcu potrebno:

Dubrovnik: napraviti široku saradnju u svim oblastima života (sport, turizam, kulturna saradnja), posebno pokrenuti aktivnosti da granični prelaz Ivanica postane robni prelaz, stvoriti uslove da se omogući priključak na brzu cestu sa 4 trake koja će vrlo brzo biti izgrađena kroz zaleđe Dubrovnika.

Nikšić: odnosi su potpuno prekinuti, uspostaviti saradnju na svim poljima.

Herceg Novi: uspostaviti saradnju, posebno u oblasti turizma i riješiti pitanje putarine u korist građana Trebinja, odnosno obezbijediti oslobađanje plaćanja iste, razvijati tješnju privrednu saradnju.

Mostar: saradnja sa ovom zapadnohercegovačkom opštinom gotovo da ne postoji, zato je treba posebno aktivirati, a naročito preko razvoja poljoprivrede.

Stepen ispunjenja:

☐	nije ispunjeno	☐	ispunjeno u potpunosti	☒	djelimično ispunjeno
--------------------------	----------------	--------------------------	------------------------	-------------------------------------	----------------------

Grad Trebinje je u 2013. godini sa Opštinom Nikšić, nakon dužeg niza godina, ponovo uspostavio saradnju kroz IPA projekat pod nazivom „Izgradnja trim staze“ u kome je JU Trebinje sport nosilac aplikacije, a ko-aplikant Opština Nikšić.

Sa Gradom Herceg Novim uspostavljena je saradnja u okviru projekta „Sanacija sportskih terena“, gdje je nosilac aktivnosti projekta JU Trebinjesport, a ko-aplikant Javno komunalno preduzeće Herceg Novi. Pored toga, na relaciji Trebinje-Herceg Novi nakon dugog niza godina ponovo je uspostavljena redovna autobuska linija, na inicijativu gradonačelnika Trebinja, koja je doprinijela užem odnosu i boljoj povezanosti Trebinja i Herceg Novog, te građana oba grada.

Sa agencijom DURA iz Dubrovnika i Opštinom Mljet, Grad Trebinje sarađuje kroz IPA projekat pod nazivom „For a bright joint future of Dubrovnik, Trebinje and Mljet“.

Nadalje, Grad Trebinje se u aktualnom mandatu gradonačelnika Vučurevića pobratimio sa sljedećim gradovima i opštinama: Grad Zrenjanin, Opština Medijana – Niš, Opština Štrpce i sa Ruskim gradom Orehovo-Zujevo u Podmoskovskoj oblasti. Sa Opštinom Pljevlja grad Trebinje sarađuje na projektu „Brendiranje Hercegovačkog vina i sira“.

U nastavku slijede predizborna obećanja iz predizbornog programa Slavka Vučurevića za koja nije moguće dati ocjenu stepena ispunjenja, što zbog njihove nepreciznosti i uopštenosti, što zbog potrebe za posebnom metodologijom (kao što je npr.anketa) da bi se dala potpuna ocjena ispunjenja.

1. Napraviti realno sprovodivu Strategiju razvoja Opštine Trebinje, umjesto one koju je usvojila još uvijek aktuelna vlast okupljena oko SNSD-a.

Iako ovo obećanje samom svojom formulacijom „realno sprovodiva Strategija“, kao takvo nije mjerljivo, ono što možemo ustanoviti jeste da još uvijek nisu započete nikakve aktivnosti na izradi Strategije razvoja Grada Trebinja.

2. „Sačuvati preostali dio (jezgro) „Industrije alata“ i sa strane opštine dati punu podršku povećanju konditorske proizvodnje i pomoći njeno širenje“

Ovo obećanje ne sadrži nikakve konkretne aktivnosti, koje će se preduzeti kako bi se navedeno i ostvarilo.

Pogon za proizvodnju biskvita Prehrambene industrije "Swisslion-Takovo", zbog ulaska Hrvatske u Evropsku uniju preseljen je iz Siska u Trebinje.¹⁸ Direktorica trebinjske Prehrambene industrije "Swisslion-Takovo" Vesna Vujović se nada nastavku dobre prodaje nove proizvodne linije, što bi moglo da dovede do, kako kaže, zapošljavanja dodatnih radnika, odnosno otvaranja novih radnih mjesta. Novi pogon za proizvodnju biskvita je u halama ranije veoma uspješne, ali ugašene Industrije alata Trebinje, u čijem prostoru je 2009. otvoren pogon Prehrambene industrije. Kroz program prekvalifikacije za novi posao prošlo je oko 150 bivših radnika metalskog dijela industrije¹⁹.

Industrija alata Trebinje, čiji je većinski vlasnik "Swisslion-Takovo", odnosno Rodoljub Drašković, od Vlade RS je u februaru ove godine dobila saglasnost za izmjene i dopune Ugovora o prodaji državnog kapitala u preduzećima tog nekadašnjeg poslovnog sistema. Uslovno su oslobođeni i kazne od 15,3 miliona KM, koju je obračunala Investiciono-razvojna banka RS (IRBRS), zbog neizvršavanja obaveza kupca, dok on ne izmiri sve obaveze iz ranije potpisanog protokola.

Sa godišnjom realizacijom od 70 mil KM, odnosno povećanim prihodima od oko 40% u odnosu na prošlu godinu, "Swisslion Trebinje" postao je jedan od najznačajnijih privrednih subjekata u Republici Srpskoj²⁰. Krajem septembra tekuće godine, najavljeno je da će ova prehrambena fabrika u narednih godinu dana u nove proizvodne kapacitete i objekte u Trebinju i Nevesinju uložiti 29 miliona KM i otvoriti više stotina radnih mjesta, potvrdio je Srni Radenko Drašković, direktor za investicije u ovom preduzeću. Planirani projekti biće realizovani najkasnije do juna sljedeće godine i biće finansirani iz vlastitih sredstava, odnosno od novostvorene vrijednosti firme. S ponosom možemo da kažemo da u vrijeme najveće krize ulažemo novac u Hercegovinu i Republiku Srpsku, a otvaranjem novih radnih mjesta stvaramo trajnu perspektivu za porodice naših radnika i za poboljšanje životnog standarda ljudi na ovom području - ističe Drašković. Investicije će omogućiti uposlenje i pratećih firmi, odnosno onih koje se bave gradnjom, mašinskim konstrukcijama, te uslužnim djelatnostima, od kojih će biti nabavljani vodovodni, elektro, instalacioni i drugi materijal. Ukupna površina koju zauzimaju objekti u fazi gradnje iznosi oko 15.100 m², od čega se u Nevesinju radi na površini od oko 6.800 m². "Swisslion Trebinje" paralelno ulaže i u svoje pogone na području Trebinja, odnosno u gradnju novih objekata i instaliranje nove linije za proizvodnju vafla koja startuje sa proizvodnjom od početka sljedeće godine. U novi magacin gotove robe će biti uloženo 3.714.000 KM, dok će u opremu i za osnovna sredstva u proizvodnom dijelu biti investirano 14.950.000 KM.

¹⁸ <http://www.klix.ba/biznis/u-trebinje-preseljen-pogon-swisslion-takovo/120806075> 06.08.2012.

¹⁹ <http://www.klix.ba/biznis/u-trebinje-preseljen-pogon-swisslion-takovo/120806075>

²⁰ <http://www.ekapija.com/website/bih/page/793566/Swisslion-ula%C5%BEe-u-Trebinje-i-Nevesinje-U-2014-nova-zapo%C5%A1ljavanja-i-pogoni>

3. Stvoriti uslove da se potopljeni kameni most Kralja Aleksandra prebaci na novu lokaciju i stavi u funkciju.

Ovo obećanje ne sadrži nikakve konkretne aktivnosti, koje će se preduzeti kako bi se navedeno i ostvarilo.

Navedeni most u Trebinju je 1927. godine kralj Aleksandar Karađorđević, navodi se, "poklonio" tom gradu, a 40 godina kasnije potopljen je prilikom izgradnje hidroelektrane.

4. Tokom mandata stvoriti uslove da se pusti u promet gradska zaobilaznica.

Ovo obećanje ne sadrži nikakve konkretne aktivnosti, koje će se poduzeti kako bi se navedeno i ostvarilo.

Istočna obilaznica u Trebinju počela je da se gradi u septembru 2012. godine, a grad je preuzeo obavezu da uradi plansku i projektnu dokumentaciju, te riješi imovinsko-pravne odnose. Ukupna dužina obilaznice, kako je predviđeno, trebalo da bude oko tri kilometra. U prvoj fazi ugovorena je izgradnja 1.050 metara trase. Izgradnjom istočne obilaznice bio bi spojen put za Dubrovnik i Nikšić, kroz tunel u naselju Police, preko starog željezničkog mosta, niz poligon u naselju Gorica i sav teretni saobraćaj bio bi izmješten iz centra grada. Projektna dokumentacija za drugu fazu obilaznice oko Trebinja, koja podrazumijeva otvorenu trasu sa kružnim tokom na tzv. Nikšićkom putu, tunel i most, urađena i da su dobijeni lokacijski uslovi za cijelu trasu. Za realizaciju, odnosno završetak obilaznice, neophodno je rješavanje imovinskih odnosa, a što je obaveza grada Trebinje.²¹ Iako su radovi na izgradnji prve faze istočne obilaznice oko Trebinja bili obustavljeni jer grad Trebinje nije riješio imovinsko-pravne odnose, sredinom avgusta, na posljednjim dogovorima nadležni organi iz Gradske uprave i mještani trebinjskog naselja Geljev most našli su zajedničko rješenje za priključak na magistralni put, odnosno Istočnu obilaznicu. Mještani su zadovoljni rješenjem kojim su istovremeno ispoštovani i oni i zakonski propisi. Načelnik Odjeljenja za prostorno uređenje Ljubo Milivojević rekao je da su se predstavnici grada, nadzorni organ i projektant sastali sa mještanima i da su im predstavili idejno rješenje koje podrazumijeva izgradnju paralelnog puta sa jednim priključkom na magistralni put. Rješenje će biti upućeno Direkciji za puteve Republike Srpske, koja će dalje dati saglasnost za gradnju.²² Naime, početkom 2010. godine izgrađena je južna zaobilaznica,

²¹<http://www.glassrpske.com/drustvo/panorama/Trebinje-Radovi-na-istocnoj-obilaznici-obustavljeni/lat/133057.html>

²² <http://www.trebinje.rs.ba/index.php?pg=news&id=3757>

koja spaja puteve za Mostar i Dubrovnik, odnosno Dubrovnik, Nikšić i Bileću. Za dosadašnje radove na gradskoj obilaznici utrošeno je oko 10 miliona maraka, od čega je oko sedam miliona obezbijedila Vlada Republike Srpske.

5. "Boriti se za decentralizaciju republičkih, u korist jačanja regionalnih institucija (privreda i socijala)"

Ovo obećanje ne sadrži nikakve konkretne aktivnosti, koje će se preduzeti kako bi se navedeno i ostvarilo.

6. „U oblasti finansija tražiti da se republičke donacije svedu na opštinske.“

Ovo obećanje ne sadrži nikakve konkretne aktivnosti, koje će se poduzeti kako bi se navedeno i ostvarilo.

7. Sačuvati postojeća poljoprivredna preduzeća „AGROKOP“ i „POPOVO POLJE“, pomoći im u domenu nadležnosti Opštine i omogućiti njihov dalji razvoj.

Ovo obećanje ne sadrži nikakve konkretne aktivnosti, koje će se preduzeti kako bi se navedeno i ostvarilo.

Ovogodišnja potražnja za groždem iz vinograda trebinjskog "Agrokopa" u stečaju veća je od ponude, a uprkos nezapamćeno lošim vremenskim uslovima i velikom pritisku patogena, ovo preduzeće uspjelo je da posluje sa dobiti, što je za SRNA-u potvrdio stečajni upravnik firme Vlado Simović. U "Agrokopu" tvrde da ovo najveće vinogorje u Republici Srpskoj ima najbolje i najkvalitetnije grožđe u regionu, koje se izdvaja od ostalih privatnih i drugih vinograda, između ostalog po zelenilu i prinosima. Simović podsjeća da biološki ciklus u odnosu na prošlu godinu kasni desetak dana što je rezultat prvo kišnih dana, a zatim neočekivane suše, što je, kako kaže, uticalo na održavanje, odnosno zaštitu grožđa od raznih bolesti, koju su umjesto planiranih sedam, sproveli devet puta. "Zahvaljujući planskom i domaćinskom radu, ovogodišnji rod grožđa je oko 120 vagona, odnosno za petnaestak odsto viši od prošlogodišnjeg", rekao je Simović i dodao da je grožđe već rezervisano, te da su najbrojniji kupci iz Trebinja, ali da ih ima i iz ostalih opština Hercegovine i Federacije BiH. Prema njegovim riječima, cijene grožđa su, uglavnom, na prošlogodišnjem nivou, odnosno cijene pojedinih sorti su ostale iste, dok su neke, zbog troškova održavanja, skuplje za po nekoliko feninga. Simović podsjeća da je ukupno obrađivano oko 140 hektara vinograda, od kojih je 35 hektara pod starim vinogradima, dok se dvadesetak nije obrađivalo jer nije bilo isplativo. "Planiramo sa ovom berbom da namirimo sve troškove koje smo napravili, ostvarimo zaradu i

pokažemo da i kroz stečaj firma može uspješno da posluje", rekao je Simović. Na berbi grožđa je, kako kažu u ovom preduzeću, angažovano po potrebi od 30 do 80 radnika, a cijena za ubranu gajbu iznosi 50 feninga. U "Agrokopu" je u maju prošle godine pokrenut stečajni postupak, a vinogradi su bili pod zakupom kompanija "Swiss Nova Invest" iz Švajcarske, da bi krajem godine Odbor povjerilaca preduzeća u stečaju odlučio da ove sezone samostalno uđe u proizvodnju grožđa.²³

8. Potrebno je relativno malo ulaganja da bi se tokom čitave zime obezbijedile tzv. „zimске pripreme“ za mnoge sportske klubove, prvenstveno iz BiH i Srbije, koji ostavljaju veliki novac u ove svrhe u Turskoj, na Kipru, u Grčkoj, na Crnogorskom i sve više, Hrvatskom primorju. U tu svrhu povezati sa turističkim organizacijama i agencijama u regionu.

S obzirom da nismo evidentirali neku konkretnu i „mjerljivu“ aktivnost po pitanju privlačenja sportskih klubova da „zimске pripreme“ svojih sportaša obavljaju u Trebinju, ovo obećanje smo svrstali u tzv. „paušalna obećanja“. Ovdje svakako možemo spomenuti da je Turistička organizacija Trebinje, učestovala na nekoliko sajмова turizma kao npr. u Beogradu krajem februara tekuće godine, te početkom oktobra u Novom Sadu na Međunarodnom sajmu turizma „Lorist 2013.“. Međutim, učinci učešća na ovakvim sajmovima za privlačenje sportskih klubova iz regiona da svoje pripreme obavljaju u Trebinju, nisu bile vidljive u javnosti.

9. Potrebno turistički urediti ponudu u rodnom mjestu našeg Svetitelja Sv. Vasilija Ostroškog

Ovo obećanje ne sadrži nikakve konkretne aktivnosti, koje će se poduzeti kako bi se navedeno i ostvarilo.

10. Pokrenuti lovni i ribolovni turizam, prvenstveno koristeći jezera u bližem okruženju, Goričko i Bilečko kao i turističke potencijale Bijele Gore i masiva Orjen.

Kako se navodi u Turističkoj organizaciji Grada Trebinje, rijeka Trebišnjica pruža izvanredne mogućnosti za sportski ribolov. Tu su slivovi rijeke Trebišnjice, kao i jezera. Trebišnjica i trebinjska jezera obiluju raznim vrstama riba, među kojima se ističu pastrmka, šaran, strugač i druge. Trebinjski vodotoci – rijeka i jezera – zbog izuzetnog ribljeg bogatstva velika su atrakcija za ribolovce. Kao što su vode bogate ribom, tako su i trebinjske šume bogate visokom i niskom divljači. Niski predjeli su pogodni za razvoj lovnog turizma na nisku i pernatu divljač. Međutim, s obzirom da ovdje nismo registrirali

²³ <http://trebinjedanas.com/content/agrokop-potra%C5%BEnja-ve%C4%87-od-ponude>

neku konkretnu i mjerljivu aktivnost, i ovo obećanje smo smjestili u „paušalna“ obećanja.

11. Kvalitetno održavati sve seoske puteve

Formulacija „kvalitetno održavati“ podsjeća na političku demagogiju, a ne konkretno obećanje.

12. Održavanje korita rijeke Trebišnjice na gradskom području u prirodno čistom stanju

Iako ovo obećanje ne sadrži nikakve konkretne aktivnosti, koje će se poduzeti kako bi se navedeno i ostvarilo, te smo ga svrstali u tzv. „paušalna“ obećanja, moramo svakako spomenuti da su u periodu jun-septembar, u vrijeme malih voda, obavljane aktivnosti na temeljnom čišćenju korita rijeke Trebišnjice kao i na čišćenju i uređenju njenih obala. Prema utvrđenom planu pristupilo se čišćenju korita rijeke u gradu, na rijeci Sušici (akumulacija Jazina) kao i nizvodno od grada u Pridvoračkom i Čatovića kraku. Mehanizacija HET-a je bila angažovana na izvođenju radova na uređenju korita rijeke Sušice iznad ribogojilišta Jazina i uklanjanju pješčanih nanosa koji su se godinama taložili.

Uređenje korita je od velikog značaja kako za ribnjak, koji uzima vodu iz ove akumulacije, tako i za kupaće i lokalno stanovništvo. Uz pomoć plovne mehanizacije, Bivera i plovne kosačice, vršilo se sječenje i uklanjanje vodene vegetacije (raznog vodenog rastinja i vodenih algi) u koritu rijeke u gradu i na taj način uticale na poboljšanje protoka rijeke. Čišćenje šiblja i vodene vegetacije iz Pridvoračkog i Čatović kraka je obavljeno ručno sa kosama i uz pomoć čamca na dionicama koje su to zahtijevale. Pokošena je trava, korov i samoniklo bilje i na obalama, uklonjen otpad i nakon toga odvežen kamionom na gradsku deponiju. Pored čišćenja korita radilo se i na uređenju i čišćenju obala Trebišnjice u gradskom području Trebinja kako bi se obale uredile i pretvorile u lijepa gradska šetališta. Aktivnosti uređenja i čišćenja korita i obala rijeke Trebišnjice su obavili radnici HET II, jedinica Civilne zaštite i Ribočuvarska služba.²⁴

13. Sredstva Skupštine opštine prioritetno usmjeriti u amaterski sport.

S obzirom da formulacija „prioritetno usmjeriti“, nije dovoljno precizna, a i s obzirom da se ovdje isključivo navode „sredstva Skupštine“ umjesto „budžetska sredstva“, i ovo smo obećanje svrstali u tzv. „paušalna obećanja“.

²⁴ <http://www.het.ba/index.php/vijesti/48-ciscenje-i-uredivanja-rijeke>

14. U potpunosti odvojiti politiku od sporta i učiniti klubove dostupnim svim građanima Trebinja, apsolutno bez obzira na političku pripadnost.

S obzirom da nije navedeno na koji način se ovo namjerava postići, i ovo smo obećanje svrstali u tzv. „paušalna obećanja“.

15. Podsticati razvoj kajakaštva i ostalih sportova na vodi.

Ovo obećanje ne sadrži nikakve konkretne aktivnosti, koje će se poduzeti kako bi se navedeno i ostvarilo.

16. Hitno utvrditi odgovornost za katastrofalno finansijsko stanje u Domu zdravlja.

Zbog preuopštenosti, i ovo obećanje smo svrstali u kategoriju „paušalna obećanja“.

17. Zahtijevaćemo decentralizaciju vlasti (u okviru RS).

Ovdje svakako moramo naglasiti da je cijeli dosadašnji mandat gradonačelnika Vučurevića prožet istupima protiv aktualne republičke vlasti, te ovakvog uređenja i raspodjele prihoda u RS-u. Međutim, zbog preuopštenosti, i ovo obećanje smo svrstali u kategoriju „paušalna obećanja“.

18. Insistiraćemo na završetku gradske zaobilaznice, odnosno na realizaciji davno datih obećanja.

Zbog preuopštenosti, i ovo obećanje smo svrstali u kategoriju „paušalna obećanja“.

19. Insistiraćemo na asfaltiranju magistralnih puteva prema susjednim opštinama.

Zbog preuopštenosti, i ovo obećanje smo svrstali u kategoriju „paušalna obećanja“.

20. Zahtijevaćemo da se otvore konzularna predstavništva nekih zemalja u Trebinju.

Zbog preuopštenosti, i ovo obećanje smo svrstali u kategoriju „paušalna obećanja“.

IV Zaključak

4.1. Posebni dio – Grad Trebinje

Predizborna kampanja Slavka Vučurevića se uglavnom odvijala u vidu predizbornih skupova koalicije „Zajedno za Trebinje“ u mjesnim zajednicama Grada Trebinja, ali i kroz brojne, ponekad i čak kontroverzne, medijske istupe Slavka Vučurevića. Iako je tokom kampanje prezentovao „Program razvoja Opštine Trebinje“, u kojem je decidno navedeno na koji način namjerava riješiti glavne probleme Grada Trebinje, a to su za njega, prije svega, nezaposlenost, siromaštvo, te privredni kolaps, u svojim javnim istupima, Slavko Vučurević je medijsku pažnju plijenio uglavnom time što je koristio svaku priliku za kritikovanje Predsjednika RS, Milorada Dodika, te bivšeg načelnika Trebinja Dobroslava Ćuka, kao i njihovu ulogu u propadanju Trebinja, kako u ekonomskom, tako i u svakom drugom smislu. Kampanja Slavka Vučurevića se uglavnom oslanjala na obećanja u sferi brige o socijalnim kategorijama društva (osobito penzionerima), razvoju privrede kroz stvaranje pozitivnog privrednog okruženja, otvaranje novih radnih mjesta, i sl.

Od 72 obećanja iz njegovog predizbornog programa, kao i njegovih javnih nastupa tokom predizborne kampanje, izdvojili smo 52 obećanja koja su bila mjerljiva konkretnim aktivnostima za njihovo ispunjenje, dok je preostalih 20 (28%) obećanja formulisano previše uopšteno tj. demagoški, te nije moguće na jednostavan način izmjeriti stepen njihovog ispunjenja. Veoma mali broj obećanja je bio vezan za određeni vremenski period, već su se ista uglavnom odnosila na cijeli 4-godišnji mandat.

Od navedena 52 obećanja, 10 (19%) je ispunjeno u potpunosti, 17 (33%) je ispunjeno djelimično, dok 25 (48%) obećanja nije ispunjeno u izvještajnom periodu, odnosno u prvoj godini mandata aktualne vlasti.

Uprkos velikom postotku tzv. „paušalnih“ obećanja, Slavko Vučurević je od svih kandidata, koji su dobili mandate u 13 posmatranih opština/gradova, kroz svoj predizborni program definisao najveći broj konkretnih obećanja, koje je dao građanima ovog Grada, međutim, ostaje za vidjeti u naredne 3 godine, hoće li zaista sva ili barem većina ovih obećanja biti i realizovana.

Pregled stanja ispunjenih obećanja

25	nije ispunjeno	10	ispunjeno u potpunosti	17	djelimično ispunjeno
----	----------------	----	------------------------	----	----------------------

Statistiku koju smo predstavili na ovaj način ne možemo izravno uspoređivati sa rezultatima drugih (grado)načelnika iz više razloga: svi (grado)načelnici nisu dali isti broj obećanja, ispunjenje datih obećanja zahtijeva različite vremenske i finansijske okvire, te se obećanja čak ni između sebe ne mogu uspoređivati jer nemaju isti značaj, kako finansijski, tako i u pogledu njihovog uticaja na kvalitet života građana. Zbog toga ističemo kako je ovaj izvještaj, kao i svaki

drugi koji se odnosi na druge gradove/opštine, kreiran u svrhu skretanja pažnje javnosti, prvenstveno na lokalnom nivou, na obećanja koja su data građanima pred izbore, da bi javnost održali budnom za dalje praćenje realizacije tih obećanja i podsticanje odgovornosti onih koji su obećanja dali da ih ujedno trebaju i ispuniti.

4.2. Opšti dio - svi posmatrani gradovi i opštine

Posmatrano sumarno, opšta ocjena predizborne kampanje koju su političke partije i kandidati provodili za lokalne izbore 2012. godine je da ona nije donijela ništa novo u načinu komunikacije sa biračima. Rijetki su bili primjeri inovativnih pristupa, iako je primijetan blagi rast korišćenja informaciono-komunikacionih tehnologija, uglavnom društvenih mreža za obraćanje biračima mlađe životne dobi. Nešto drastičniji primjeri bili su netipični video spotovi na internetu kod pojedinih kandidata za načelnike u Bijeljini i Zenici, a jedan od kandidata je i diskvalifikovan iz izborne trke od strane CIK-a, zbog korišćenja pornografskog sadržaja na sopstvenoj web stranici. Kao i ranije, okosnicu predizborne kampanje u velikom broju općina/gradova činile su bandere i asfalt. Manji broj primjera sa terena govorio je o „kampanji na mikronivou“ i razgovorima 1 na 1, koja je podrazumijevala sastanke kandidata na terenu sa manjim grupama građana iz neke ulice, često u dvorištima, kućama i ugostiteljskim objektima. Mnogo češći i tipičniji primjeri su bili sastanci na nivou jedne mjesne zajednice ili većeg naselja.

Među 13 posmatranih gradova i opština, u njih 7, pobjednički kandidati uopšte nisu imali javne i biračima dostupne bilo lične, bilo stranačke predizborne programe koji su se odnosili na datu opštinu/grad, dok su u 6 gradova i opština ti programi bili dostupni. Najobimniji takav program među posmatranim gradovima i opštinama. odnosno pobjedničkim kandidatima, imao je kandidat za gradonačelnika Trebinja ispred koalicije „Zajedno za Trebinje“, sa 72 predizborna obećanja, od kojih se 52 mogu svrstati u relativno jasna i mjerljiva, dok su ostala bazirana na uopštenim političkim frazama i očekivanim rezultatima koje je teško izmjeriti. Nasuprot ovom primjeru, među posmatranim gradovima i opštinama postoje i kandidati za (grado)načelnike koji su izbore dobili sa malim brojem obećanja i bez dostupnih predizbornih programa, kao što su Zenica, Doboj i Travnik.

U poređenju sa ranijim izbornim godinama, a na temelju izvještaja o predizbornim obećanjima drugih organizacija, kandidati su ovaj put bili nešto oprezniji u davanju predizbornih obećanja, pa su formulacije u velikom broju slučajeva bile uopštene i teško mjerljive. Tamo gdje su bile dovoljno precizne, nisu ih pratili bilo kakvi vremenski rokovi koji bi definisali vrijeme realizacije odnosno ispunjenja predizbornih obećanja. Među posmatranim gradovima i opštinama, specifičan fenomen predstavlja Opština Zenica, gdje je pobjednički kandidat za načelnika opštine izbore dobio sa 65%, odnosno više od 29.000 glasova birača, a da uopšte nije davao bilo kakva predizborna obećanja, niti je tokom svog ranijeg mandata unaprijed objavljivao planove

rada sa projektima i agendom kojom će se baviti za vrijeme neke od budžetskih odnosno kalendarskih godina tokom svog mandata.

Sličan fenomen je i Grad Doboj, gdje je pobjednički kandidat izašao u javnost sa izuzetno malim brojem konkretnih predizbornih obećanja, od kojih je značajan dio u momentu iznošenja već bio realizovan na terenu, a istovremeno je odnio apsolutnu pobjedu na lokalnim izborima 2012.godine. Dodatni fenomen vezan za ove dvije lokalne zajednice je i da pobjednički kandidati nisu ispoljavali sklonost ka velikom broju medijskih nastupa i duela putem medija ili javnih događaja. Ovakvi fenomeni otvaraju prostor za neka nova istraživanja, koja bi se mogla baviti kako ponašanjem birača, tako i praktičnom partijskom metodologijom za prikupljanje glasova koje je možda u nekim situacijama i van okvira propisanih izbornim pravilima i propisima.

Posebnu temu svakako predstavlja korišćenje javnih resursa u svrhe predizborne kampanje, što se uglavnom podvodilo pod redovne aktivnosti onih koji su na izbore izašli sa pozicije vlasti. Ovakav odnos vlastodržaca sve se manje i prikriva od javnosti, pa se tako bilježe slučajevi da visokopozicionirani lokalni dužnosnici nakon izbora 2012. godine daju medijske izjave sa konstatacijom da u budžetu za 2013. godinu nema značajnog udjela kapitalnih investicija jer nije u pitanju izborna godina! Takav primjer bilježimo u Bijeljini, a slične izjave koje indirektno potvrđuju korišćenje javnih resursa u predizborne svrhe se ponavljaju i tokom javne rasprave o lokalnom budžetu za 2014. godinu. Još jedan indikator mogućeg trošenja javnih resursa u svrhu predizborne kampanje su i kreditna zaduženja koja se realizuju nekoliko mjeseci pred izbore. Takav slučaj bilježimo u Doboju, gdje se lokalna zajednica zadužila u visini od 10 miliona KM 2012. godine, a prema izjavama odbornika lokalne skupštine, sredstva su potrošena za 3-4 mjeseca na infrastrukturu. Upravo je infrastruktura bila ključni stub kampanje kandidata za gradonačelnika i tada i sada aktuelnog gradonačelnika.

Jedno od često ponavljanih predizbornih obećanja novog-starog gradonačelnika Bijeljine je udvostručavanje sredstava za Agrarni fond, dok je rezultat datog predizbornog obećanja nakon izbora bilo u stvari smanjenje u odnosu na 2012. godinu. Ipak, obimni infrastrukturni radovi na terenu, početak projekta gasifikacije i nastavak drugih započetih projekata iz ranijeg mandata bili su pozitivna refleksija datih predizbornih obećanja. Predizborna obećanja pobjedničkih kandidata u Novom Sarajevu, Širokom Brijegu i Livnu uglavnom su se bazirala na dovršetak ranije započetih većih infrastrukturnih projekata za koje je potreban veći vremenski period, pa tako u Novom Sarajevu nije zabilježeno ni jedno predizborno obećanje ispunjeno u potpunosti, dok je većina djelimično ispunjena. Među najopreznijim kandidatima, kada je u pitanju davanje predizbornih obećanja, bio je novi načelnik Foče, koji je davao manje zahtjevnija i konkretna obećanja, pa je od 9 obećanja, koja smo zabilježili, u potpunosti ispunio 7 već u prvoj godini mandata, dok su 2 djelimično ispunjena. Među posmatranim opštinama/gradovima, najsistematичniji pristup u kampanji, sa obećanjima koja su se poklapala sa dugoročnom vizijom

razvoja lokalne zajednice, zadanim rokovima i dinamikom aktivnosti na terenu, primijećen je kod pobjedničkih kandidata u Tuzli, Banjaluci i Bihaću.

Gledano zbirno za svih 13 posmatranih gradova i opština, od 156 zabilježenih predizbornih obećanja, u potpunosti je ispunjeno 39 ili 25%; djelimično ispunjeno, odnosno započet je rad na realizaciji istih - 65 ili 42%; dok uopšte nije ispunjeno 52, ili 33%. Ovakvi podaci potvrđuju veću opreznost u davanju predizbornih obećanja u odnosu na ranije godine, kako u kvantitativnom smislu, odnosno broju datih obećanja, tako i u kvalitativnom smislu, odnosno značaju i vrijednosti koje neko predizborno obećanje, tj. konkretan projekat na terenu, nosi u finansijskom i svakom drugom smislu.

Predstavljene informacije o ispunjenju predizbornih obećanja ne mogu direktno i plastično služiti za međusobno upoređivanje rezultata (grado)načelnika iz više razloga. Jedan razlog je to što svi oni nisu dali isti broj obećanja. Zatim, ispunjenje datih obećanja zahtijeva različite vremenske i finansijske okvire. Takođe, međusobna uporedivost obećanja nije moguća, jer nemaju sva istu težinu, bilo po uticaju na kvalitet života građana, bilo u smislu resursa potrebnih za njihovu realizaciju. Ovi izvještaji služe da skrenu pažnju, katkad zaboravne i uspavane javnosti, na obećanja data pred lokalne izbore, te da građanima bude stalni podsjetnik na ono što su njihovi izabrani predstavnici javno iznijeli kao ključne elemente svog rada u tekućem mandatu. Istovremeno, izabranim predstavnicima treba da pošalje višestruku poruku – da budu odgovorni prema biračima i da stoje iza svojih riječi, ali i da tokom predizborne kampanje građanima više ne prodaju priče o projektima i aktivnostima koje ne mogu da ispune. Jeftini politički poeni pred izbore više jednostavno ne smiju biti opcija. Smisao demokratskih izbora jeste glasanje za one kandidate koji nude program za rješavanje problema direktno vezanih sa kvalitetom života građana. Dosljednost u provođenju takvog programa, odnosno jasnih i mjerljivih obećanja datih građanima, treba biti ključ pri donošenju odluke svakog birača.